

ΕΓΓΡΑΦΟ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗΣ

αναφορικά με

**τον ορισμό Σχετικής Αγοράς,
την ανάλυση για την ύπαρξη αποτελεσματικού ανταγωνισμού
και τον Καθορισμό Οργανισμού με Σημαντική Ισχύ στην Αγορά:**

**Χονδρικής παροχής κεντρικής πρόσβασης, σε σταθερή θέση, για προϊόντα μαζικής
κατανάλωσης**

(ΑΓΟΡΑ 3β)

Αριθμός Εγγράφου:	ΕΑ3β/2022
Ημερομηνία:	

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ 1 ΣΥΝΟΨΗ	3
1.2. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	4
1.2.1. <i>Αναφορικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς</i>	4
1.2.2. <i>Γεωγραφική Αγορά</i>	4
1.2.3. <i>Αναφορικά με την δοκιμασία τριών κριτηρίων</i>	4
1.2.4. <i>Σε σχέση με την αξιολόγηση του καθεστώτος του ανταγωνισμού στην σχετική αγορά</i>	5
1.2.5. <i>Σε σχέση με τις προτεινόμενες ρυθμιστικές υποχρεώσεις</i>	5
ΜΕΡΟΣ 2 – ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
2.1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	5
2.2. ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΕΕ	7
2.3. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ (ΕΠΑ)	8
2.4. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	8
2.5. ΔΟΜΗ ΕΓΓΡΑΦΟΥ	9
ΜΕΡΟΣ 3 ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	9
3.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
3.2. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	11
3.3. Η ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	12
3.3.1 <i>Εισαγωγή</i>	12
3.3.2 <i>Η λιανική αγορά ευρυζωνικής πρόσβασης</i>	13
3.3.3 <i>Αξιολόγηση του επιπέδου του ανταγωνισμού της αγοράς λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης μετά τη ρύθμιση της αγοράς χονδρικής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση</i>	34
3.3.4 <i>Χονδρικό Επίπεδο</i>	36
3.3.5 <i>Συμπέρασμα αναφορικά με τη σχετική Αγορά προϊόντων και υπηρεσιών</i>	40
3.5 ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	41
3.6 ΤΕΣΤ ΤΡΙΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ	41
3.7 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΤΡΙΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ	47
ΜΕΡΟΣ 4 ΑΠΟΣΥΡΣΗ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	48
4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	48
4.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΑΠΟΣΥΡΣΗΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	48
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	49
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	49
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΠΟ ΕΠΑ	49
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΜΕ ΤΜΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ..	49
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΈΡΕΥΝΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ	49

ΜΕΡΟΣ 1 ΣΥΝΟΨΗ

Σύμφωνα με το σε ισχύ ρυθμιστικό πλαίσιο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ο Επίτροπος Επικοινωνιών (ΕΕ) καλείται να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, καθώς και τη γεωγραφική διάσταση κάθε αγοράς μέσα στην επικράτεια, σύμφωνα με τη διαδικασία για τον ορισμό αγοράς η οποία περιγράφεται στον Ευρωπαϊκό Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών¹ και στον περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Νόμο, Ν.24(Ι)/2022, λαμβάνοντας υπόψη τη πλέον πρόσφατη Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές² (εφεξής «Σύσταση του 2020»).

Στη Σύσταση του 2020 δεν περιλαμβάνεται η αγορά Χονδρικής παροχής κεντρικής πρόσβασης, σε σταθερή θέση, για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης (Αγορά 3β), η οποία περιλαμβανόταν στη Σύσταση του 2014³ (εφεξής «Σύσταση του 2014») και επί του παρόντος υπόκειται σε ρύθμιση στην Κυπριακή αγορά ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Σύμφωνα με την παράγραφο 22 της Σύστασης του 2020 «Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει επίσης να αναλύουν αγορές που δεν περιλαμβάνονται στην παρούσα σύσταση, αλλά ρυθμίζονται εντός της επικράτειας της δικαιοδοσίας τους με βάση προηγούμενες αναλύσεις της αγοράς, ή άλλες αγορές, εφόσον έχουν επαρκείς λόγους να θεωρούν ότι πληρούνται τα τρία κριτήρια. Ως εκ τούτου, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές μπορούν επίσης να ορίσουν και άλλες σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών, οι οποίες δεν απαριθμούνται στην παρούσα σύσταση, αν μπορούν να αποδείξουν ότι, στο εθνικό τους πλαίσιο, οι αγορές πληρούν τα τρία κριτήρια.».

Τα τρία αυτά κριτήρια είναι τα εξής:

- Παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην υπό αναφορά αγορά,
- Διάρθρωση αγοράς που δεν τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στο σχετικό χρονικό ορίζοντα,
- Ανεπάρκεια του δικαίου του ανταγωνισμού μόνου να αντιμετωπίσει ενδεδειγμένα τις εκάστοτε αστοχίες της αγοράς.

Ως εκ των προαναφερθέντων προνοιών συνεπάγεται ότι για να συνεχίσει να επιδέχεται μια αγορά εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, πρέπει, κατά την εφαρμογή του τεστ των τριών

---

¹ Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2018 για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, ΕΕ L 321/36, 17.12.2018 σελ. 36)

² Σύσταση της Επιτροπής της 18.12.2020 αναφορικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2018, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (2020/2245/ΕΕ) (ΕΕ L 439/23)

³ Σύσταση της Επιτροπής της 9ης Οκτωβρίου 2014 σχετικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (2014/710/ΕΕ)(ΕΕ L 295/79)

ανωτέρω κριτηρίων, με βάση τα εθνικά δεδομένα, τα τρία αυτά κριτήρια να ικανοποιούνται σωρευτικά.

Σε περίπτωση που τα τρία κριτήρια πληρούνται σωρευτικά τότε ο ΕΕ θα προχωρήσει στην εξέταση του καθεστώτος του ανταγωνισμού στην ορισθείσα σχετική αγορά. Με το πέρας της εξέτασης του καθεστώτος του ανταγωνισμού σε κάθε σχετική αγορά ο ΕΕ καταλήγει στον καθορισμό οργανισμού/ών με Σημαντική Ισχύ στην Αγορά (ΣΙΑ) λαμβάνοντας υπόψη τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Επιτροπής για την Ανάλυση και τη Σημαντική Ισχύ στην Αγορά (Κατευθυντήριες Γραμμές)⁴, και στα πλαίσια άσκησης των καθηκόντων του επιβάλλει ρυθμιστικά μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 68 του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών με στόχο την

- προώθηση του ανταγωνισμού,
- ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς, και
- προώθηση των συμφερόντων των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1.2. Συμπεράσματα εξέτασης Αγοράς

Στο πλαίσιο της παρούσας εξέτασης ο ΕΕ κατέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα:

1.2.1. Αναφορικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς

Ως σχετική αγορά καθορίστηκε η αγορά Χονδρικής παροχής κεντρικής πρόσβασης, σε σταθερή θέση, για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης

1.2.2. Γεωγραφική Αγορά

Η γεωγραφική αγορά Χονδρικής παροχής κεντρικής πρόσβασης, σε σταθερή θέση, για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης αντιστοιχεί σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας

1.2.3. Αναφορικά με την δοκιμασία τριών κριτηρίων

Σε ό, τι αφορά την αγορά Χονδρικής παροχής κεντρικής πρόσβασης, σε σταθερή θέση, για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης, ο ΕΕ συμπεραίνει ότι η σχετική αγορά δεν επιδέχεται εκ των προτέρων (ex-ante) ρύθμιση αφού δεν ικανοποιεί σωρευτικά και τα τρία κριτήρια ήτοι:

- παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην εν λόγω αγορά
- διάρθρωση της αγοράς που δεν τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στον σχετικό χρονικό ορίζοντα
- ανεπάρκειας της εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση των αστοχιών στην εν λόγω αγορά.

---

⁴ Κατευθυντήριες γραμμές για την ανάλυση της αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά βάσει του ενωσιακού κανονιστικού πλαισίου για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (2018/C 159/1, ΕΕ C 159/1 της 07.05.2018)

1.2.4. Σε σχέση με την αξιολόγηση του καθεστώτος του ανταγωνισμού στην σχετική αγορά

Δεδομένου ότι η σχετική αγορά η Χονδρικής παροχής κεντρικής πρόσβασης, σε σταθερή θέση, για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης δεν επιδέχεται εκ των προτέρων (ex ante) ρύθμιση, αφού δεν ικανοποιεί σωρευτικά τα τρία κριτήρια, το καθεστώς του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά δεν αξιολογείται.

1.2.5. Σε σχέση με τις προτεινόμενες ρυθμιστικές υποχρεώσεις

Δεδομένου του αποτελέσματος της αξιολόγησης των τριών κριτηρίων ο ΕΕ προτίθεται να αποσύρει τις ex ante ρυθμιστικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν με την Απόφαση ΑΔΠ 92/2017.

Σύμφωνα με το Άρθρο 68 της Οδηγίας 2018/1972, οι ΕΡΑ που αποσύρουν ρυθμιστικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν σαν αποτέλεσμα ανάλυσης αγοράς οφείλουν να δώσουν ικανοποιητικό χρόνο ειδοποίησης σε όλα τα επηρεαζόμενα μέρη.

Ο ΕΕ είναι της άποψης ότι η χρονική περίοδος εφαρμογής της απόσυρσης των ρυθμιστικών υποχρεώσεων θα πρέπει να είναι έξι(6) μήνες μετά την έκδοση της σχετικής απόφασης.

ΜΕΡΟΣ 2 – ΕΙΣΑΓΩΓΗ

2.1. Νομοθετικό Πλαίσιο

Σύμφωνα με το σε ισχύ Ρυθμιστικό Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το οποίο προσβλέπει στη δημιουργία ενός κοινού εναρμονιστικού πλαισίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στοχεύει στη μείωση των εμποδίων εισόδου στην αγορά και την ενθάρρυνση των προοπτικών για αποτελεσματικό ανταγωνισμό προς όφελος των καταναλωτών, οι προς ρύθμιση αγορές ορίζονται σύμφωνα με τις αρχές της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας περί ανταγωνισμού και παρατίθενται στην εκάστοτε σχετική Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Εφόσον αυτό δικαιολογείται από τις εθνικές συνθήκες, δυνατόν να αναγνωριστούν από τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές (ΕΡΑ) και άλλες αγορές, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στον Ευρωπαϊκό Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, τον περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Νόμο, Ν.24(Ι)/2022, καθώς και σε όσα αναφέρονται στη Σύσταση του 2014 και τη Σύσταση του 2020 (το σε ισχύ Ρυθμιστικό Πλαίσιο).

Ο ΕΕ καλείται στο πλαίσιο των σχετικών προνοιών της νομοθεσίας να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, σύμφωνα με τις διαδικασίες για τον ορισμό αγοράς που προνοούνται στο σε ισχύ Ρυθμιστικό Πλαίσιο ως προαναφέρεται. Όπου η υπό εξέταση ορισθείσα αγορά απαριθμείται στο παράρτημα

προηγούμενων Συστάσεων και δεν περιλαμβάνεται πλέον στο Παράρτημα της Σύστασης του 2020, εφόσον αυτή υπόκειται επί του παρόντος σε ρύθμιση δεδομένων των εθνικών συνθηκών, σύμφωνα με τις παραγράφους 21 και 22 της Σύστασης 2020 οι ΕΡΑ θα πρέπει να υποβάλλουν στην τρι-κριτηριακή δοκιμασία την εν λόγω αγορά, ώστε να εκτιμήσουν, αν με βάση τις εθνικές συνθήκες, οι εν λόγω αγορές εξακολουθούν να επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση.

Στην περίπτωση που τα τρία κριτήρια ικανοποιούνται σωρευτικά, δηλαδή η υπό εξέταση αγορά αξιολογείται ως μη επαρκώς ανταγωνιστική η ΕΡΑ δύναται να επέμβει εκ των προτέρων (ex ante) στα πλαίσια άσκησης των καθηκόντων της, και να επιβάλει κανονιστική ρύθμιση. Στην περίπτωση αυτή η ΕΡΑ οφείλει να προχωρήσει στην ανάλυση του καθεστώτος του ανταγωνισμού που υφίσταται σε κάθε σχετική αγορά και να αξιολογήσει το ενδεχόμενο καθορισμού οργανισμού/ών με ΣΙΑ, λαμβάνοντας υπόψη τις Κατευθυντήριες Γραμμές. Ο νομοθετικός ορισμός της ΣΙΑ αντιστοιχεί ουσιαστικά στην έννοια της «δεσπόζουσας θέσης» που έχει ορισθεί στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου ως «η θέση οικονομικής ισχύος η οποία επιτρέπει σε ένα οργανισμό να συμπεριφέρεται σε σημαντικό βαθμό ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές του, τους πελάτες τους και τελικά τους καταναλωτές».⁵

Τα ρυθμιστικά μέτρα που μπορεί να επιβληθούν από την ΕΡΑ σε αγορά στην οποία διαπιστώνεται ύπαρξη οργανισμού/ών με ΣΙΑ πρέπει να είναι κατάλληλα και αναλογικά και να αποσκοπούν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής όπως αυτοί ορίζονται στον Ευρωπαϊκό Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, και περιλαμβάνουν κυρίως την

- προώθηση του ανταγωνισμού στην προσφορά υπηρεσιών/δικτύων/σχετικών διευκολύνσεων ηλεκτρονικών επικοινωνιών,
- ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς, και
- προώθηση των συμφερόντων των καταναλωτών.

Εάν έστω και ένα εκ των τριών κριτηρίων δεν ικανοποιείται, η σχετική αγορά κρίνεται ως αρκούντως ανταγωνιστική. Σε περίπτωση όπου η ΕΡΑ αξιολογεί μια αγορά ως αρκούντως ανταγωνιστική τότε υποχρεούται:

- (α) να μην επιβάλει ρυθμιστικές υποχρεώσεις σε οποιοδήποτε οργανισμό, και
- (β) να αποσύρει από επηρεαζόμενο/ους οργανισμό/ούς ρυθμιστικές υποχρεώσεις οι οποίες επιβλήθηκαν στο παρελθόν.

Σε σχέση με την υπό εξέταση στο παρόν έγγραφο αγορά, αυτή συμπεριλαμβάνεται στη Σύσταση του 2014 αλλά δεν συμπεριλαμβάνεται στη Σύσταση του 2020. Η υπό εξέταση αγορά εξετάστηκε στο παρελθόν από τον ΕΕ στη βάση της Σύστασης του 2014 και εντοπίστηκε εν δυνάμει πρόβλημα ανταγωνισμού.

---

⁵ Case C-85/76 *Hoffmann/La Roche* (1979), E.C.R 461.

Στην αιτιολογική έκθεση της Σύστασης του 2020 αναφέρεται ότι οι ρυθμιστικές υποχρεώσεις που έχουν επιβληθεί διατηρούνται σε ισχύ μέχρι να διενεργηθεί νέα ανάλυση αγοράς. Για να δικαιολογηθεί η συνέχιση της επιβολής ρυθμιστικών υποχρεώσεων για αγορές που δεν περιλαμβάνονται στη Σύσταση του 2020, αυτές οι αγορές πρέπει να υποβληθούν στην εξέταση των τριών κριτηρίων και ανάλογα με το αποτέλεσμα της σε ανάλυση αγοράς, ως προαναφέρεται κατά την ανάλυση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, ο ΕΕ θα εξετάσει κατά πόσο συντρέχουν σωρευτικά τα τρία κριτήρια για τη σχετική αγορά, έτσι ώστε να διαφανεί κατά πόσο αιτιολογείται η εκ των προτέρων ρύθμιση. Στην περίπτωση όπου αιτιολογείται εκ των προτέρων ρύθμιση, ο ΕΕ θα διερευνήσει το επίπεδο του ανταγωνισμού στην εν λόγω σχετική αγορά και στην περίπτωση όπου υπάρχει παροχέας με ΣΙΑ θα επιβάλει τις κατάλληλες ρυθμιστικές υποχρεώσεις. Στην περίπτωση που δεν πληρούνται σωρευτικά τα τρία κριτήρια, η σχετική αγορά δεν δικαιολογείται να υπόκειται σε εκ των προτέρων ρύθμιση και ως εκ τούτου ο ΕΕ θα προχωρήσει σε απόσυρση των υφιστάμενων ρυθμιστικών υποχρεώσεων.

2.2. Προσέγγιση ΕΕ

Ο ΕΕ εξετάζει τη σχετική αγορά 'Χονδρικής παροχής κεντρικής πρόσβασης, σε σταθερή θέση, για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης (Αγορά 3β)'.

Στον προηγούμενο κύκλο εξέτασης της σχετικής αγοράς ο ΕΕ αιτιολόγησε την Απόφασή του να καθορίσει παροχέα με ΣΙΑ στον οποίο επιβλήθηκαν ρυθμιστικές υποχρεώσεις. Στον παρόντα κύκλο, ο ΕΕ εξετάζει κατά πόσο εξακολουθούν να συντρέχουν σωρευτικά τα τρία κριτήρια για την σχετική αγορά ώστε να αιτιολογείται εκ νέου η εκ των προτέρων ρύθμιση.

Ο ΕΕ σύμφωνα με τις πρόνοιες της κείμενης νομοθεσίας, έχει συλλέξει δεδομένα και πληροφορίες από διάφορες πηγές οι οποίες καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα της αλυσίδας παραγωγής και κατανάλωσης, συμπεριλαμβανομένων των παροχέων δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, με στόχο να διεξάγει με κάθε λεπτομέρεια και στη βάση καθιερωμένων οικονομικών και νομικών αρχών τη δραστηριότητα ορισμού και ανάλυσης της σχετικής αγοράς.

Το παρόν έγγραφο τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση με στόχο τη συλλογή σχολίων από τα ενδιαφερόμενα μέρη για τη διαδικασία που έχει ακολουθηθεί και τα συμπεράσματα στα οποία ο ΕΕ έχει καταλήξει αναφορικά με:

- τον ορισμό της σχετικής αγοράς
- το αποτέλεσμα της εφαρμογής της δοκιμασίας των τριών κριτηρίων
- την πρόθεση του ΕΕ για απόσυρση των ισχυουσών ρυθμιστικών υποχρεώσεων

σε σχέση με την αγορά:

- Χονδρικής παροχής κεντρικής πρόσβασης, σε σταθερή θέση, για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης (Αγορά 3β),

Όλες οι απαντήσεις και τα σχόλια που λήφθηκαν κατά τη δημόσια διαβούλευση είναι διαθέσιμα προς όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, και βρίσκονται στο Παράρτημα 1, με εξαίρεση πληροφορίες που δόθηκαν ως εμπιστευτικές και/ή ως επαγγελματικό απόρρητο και πάντα με βάση την κείμενη νομοθεσία.

Τα σχόλια των ενδιαφερομένων μερών λήφθηκαν υπόψη από τον ΕΕ κατά την ετοιμασία του παρόντος εγγράφου κοινοποίησης το οποίο αποστέλλεται στην Επιτροπή ως έγγραφο κοινοποίησης της αγοράς 3β (2022) σύμφωνα με τα οριζόμενα στην κείμενη νομοθεσία.

2.3. Συνεργασία με την Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού (ΕΠΑ)

Σύμφωνα με το άρθρο 16 του περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Νόμου, Ν.24(Ι)/2022, ο ΕΕ διαβουλεύεται με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς στο πλαίσιο Δημόσιας Διαβούλευσης, και ζητά τη γνώμη της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού.

Η ΕΠΑ δεν έχει ένσταση με τη διαδικασία ή τα πορίσματα του ΕΕ για την ανάλυση της υπό αναφορά αγοράς υπό την έννοια ότι αυτή πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με την Οδηγία 2018/1972, τις κατευθυντήριες γραμμές και συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς και τον περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Νόμο του 2022, Ν.24(Ι)/2022.

Η ΕΠΑ με επιστολή της (βλ. Παράρτημα 3), αναφέρει ότι οι Περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμοι παρέχουν όλες τις αναγκαίες εξουσίες που θα της επιτρέψουν να παρέμβει ώστε να αρθεί μια ενδεχόμενη στρέβλωση στην αγορά σε περιπτώσεις παραβίασης των περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου οι οποίες ασκούνται εντός εύλογου χρόνου.

2.4. Υφιστάμενο Ρυθμιστικό Πλαίσιο

Σύμφωνα με την Απόφαση αναφορικά με την εξέταση της αγοράς Χονδρικής παροχής κεντρικής πρόσβασης, σε σταθερή θέση, για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης (Αγορά 3β), και την επιβολή

Ρυθμιστικών Υποχρεώσεων στον οργανισμό με ΣΙΑ, ΑΔΠ 92/2017, επιβλήθηκαν στην ΑΤΗΚ οι ακόλουθες Ρυθμιστικές Υποχρεώσεις:

(α) υποχρέωση παροχής χονδρικής κεντρικής πρόσβασης για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης και από κοινού χρήσης διευκολύνσεων

(β) υποχρέωση διαφάνειας

(γ) υποχρέωση αμεροληψίας (μη διάκρισης)

(δ) υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού

(ε) υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστοστρέφειας.

2.5. Δομή Εγγράφου

Η δομή του υπολοίπου κειμένου του παρόντος εγγράφου έχει ως εξής:

Μέρος 3: Ορισμός της Σχετικής Αγοράς και εξέταση των τριών κριτηρίων

Μέρος 4: Απόσυρση Ρυθμιστικών Υποχρεώσεων

Παράρτημα 1: Αποτελέσματα της Δημόσιας Διαβούλευσης για τον Ορισμό και την Εξέταση της αγοράς

Παράρτημα 2: Επιστολή από ΕΠΑ

Παράρτημα 3: Αλληλογραφία με Τμήμα Ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Παράρτημα 4: Αποτελέσματα Έρευνας Καταναλωτών

ΜΕΡΟΣ 3 ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

3.1. Εισαγωγή

Σύμφωνα με το άρθρο 63 του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, και τα άρθρα 16 και 17 του περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Νόμου, Ν.24(Ι)/2022, ο Επίτροπος καλείται να προχωρήσει στη διαδικασία ορισμού των σχετικών αγορών που ανταποκρίνονται στις συνθήκες της εθνικής αγοράς και στην προκείμενη περίπτωση στον ορισμό της σχετικής αγοράς αναφορικά με τη **Χονδρικής παροχής κεντρικής πρόσβασης, σε σταθερή θέση, για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης – αγορά πρώην (3β)** και στην εκτίμηση του καθεστώτος του ανταγωνισμού στη σχετική αυτή αγορά, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, της Σύστασης, των Κατευθυντήριων Γραμμών και του περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Νόμου.

Ο αντικειμενικός στόχος ορισμού μιας αγοράς στη διάστασή της που αφορά τα προϊόντα και στη διάστασή της που αφορά το γεωγραφικό της προσδιορισμό, είναι να αναγνωρίσει μέσα από μια συστηματική διαδικασία τους ανταγωνιστικούς περιορισμούς που αντιμετωπίζουν οι δραστηριοποιημένοι παροχείς σε μια αγορά, με αποτέλεσμα οι παροχείς να μην είναι δυνατόν να συμπεριφέρονται ανεξάρτητα στην παρουσία αποτελεσματικής ανταγωνιστικής πίεσης⁶.

Το αποτέλεσμα του ορισμού της σχετικής αγοράς εξαρτάται από την κατάληξη της εφαρμογής των κριτηρίων υποκατάστασης ζήτησης και υποκατάστασης προσφοράς, καθώς και από τον χρόνο που έχει καθορισθεί ως χρονικό πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης⁷.

Σύμφωνα με πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μια σχετική αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που είναι επαρκώς εναλλάξιμα ή υποκατάστατα, όχι μόνο αναφορικά με τα αντικειμενικά τους χαρακτηριστικά, βάσει των οποίων είναι ιδιαίτερα κατάλληλα για την ικανοποίηση των διαρκών αναγκών των καταναλωτών, τις τιμές τους ή την επιδιωκόμενη χρήση τους, αλλά και τις συνθήκες του ανταγωνισμού, όπως την ύπαρξη της προσφοράς και της ζήτησης στην εν λόγω αγορά⁸.

Επομένως, ο καθορισμός της σχετικής αγοράς θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλα τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που οι τελικοί χρήστες χρησιμοποιούν για τις ίδιες ανάγκες. Σημειώνεται, ότι η χρήση του όρου 'σχετική' αγορά υποδηλώνει αξιολόγηση και της γεωγραφικής διάστασης της αγοράς, δηλαδή αξιολόγηση της τυχόν ομοιογένειας που παρατηρείται στην προσφορά/ζήτηση υπηρεσιών/προϊόντων σε μια γεωγραφική περιοχή η οποία δύναται να την διακρίνει από γειτονική γεωγραφική περιοχή, στην οποία οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι ουσιωδώς διαφορετικές⁹.

Επιπρόσθετα, αναγνωρίζεται ότι παραδοσιακά¹⁰ στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών το γεωγραφικό εύρος μιας αγοράς καθορίζεται συχνά από την έκταση που καλύπτει το σχετικό δίκτυο ή/και από πιθανούς νομοθετικούς ή ρυθμιστικούς περιορισμούς που επιβάλλονται ως προς το δικαίωμα παροχής των σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών.

---

⁶ Commission Notice 'on the definition of relevant markets for the purpose of Community Competition Law', 97/C 372/03.

⁷ Η ex-ante ρύθμιση αφορά στον εντοπισμό έλλειψης επαρκούς ανταγωνισμού μέσα σε ένα συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο (=χρονικό πλαίσιο παρούσας εξέτασης).

⁸ Βλ. π.χ. Υπόθεση 322/81, Michelin κατά Επιτροπής [1983] συλλογή 3461, Υπόθεση C-62/86, AKZO κατά Επιτροπής, [1991] συλλογή I-3359, Υπόθεση C-333/94 P Tetra Pak κατά Επιτροπής [1996] συλλογή I-5951.

⁹ Βλ. π.χ. Υπόθεση 27/76 United Brands κατά Επιτροπής [1978] συλλογή 207.

¹⁰ Υπόθεση IV/M.1025, Mannesmann/Olivetti/Infostada.

3.2. Κριτήρια για τον ορισμό της σχετικής αγοράς

Οι κύριοι ανταγωνιστικοί περιορισμοί που εξετάζονται κατά την αξιολόγηση της συμπεριφοράς των παροχών σε μια αγορά αφορούν στη:

- (α) δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης¹¹ και στη
- (β) δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς¹².

Ένας τρίτος παράγοντας ανταγωνιστικού περιορισμού που λαμβάνεται υπόψη αφορά το ενδεχόμενο εν δυνάμει (δυνητικού) ανταγωνισμού το οποίο όμως εξετάζεται στο στάδιο της ανάλυσης της αγοράς. Η διαφορά μεταξύ του εν δυνάμει ανταγωνισμού και της δυνατότητας υποκατάστασης της προσφοράς έγκειται στο γεγονός ότι η υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς αντιδρά σχετικά άμεσα σε πιθανή αύξηση τιμής ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας χωρίς σημαντικά έξοδα επένδυσης, ενώ ο εν δυνάμει ανταγωνισμός χρειάζεται περισσότερο χρόνο πριν ξεκινήσει να προσφέρει υπηρεσίες στην αγορά και η είσοδος του (δυνατό να) συνοδεύεται από σημαντική επένδυση¹³.

Ο ΕΕ στο πλαίσιο του ορισμού της σχετικής αγοράς έλαβε υπόψη τα κριτήρια που αφορούν τη δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης και της προσφοράς, και χρησιμοποίησε, όπου αυτό εφαρμόζεται, τον «έλεγχο υποθετικού μονοπωλίου»¹⁴ (Hypothetical Monopolist Test ή SSNIP Test = Small but Significant, Non-transitory Increase in Price). Στο πλαίσιο αυτού του ελέγχου (SSNIP), μια υπηρεσία (ή ομάδα υπηρεσιών) συνιστά σχετική αγορά εάν ένας υποθετικός μονοπωλιακός παροχέας μπορεί να επιβάλει μια μικρή (5-10%) και όχι μεταβατική αύξηση στην τιμή της υπηρεσίας πέραν του επιπέδου που ορίζει ο ανταγωνισμός, χωρίς να μειωθούν οι πωλήσεις του σε σημείο που η αύξηση αυτή να την καθιστά μη επικερδή¹⁵.

---

¹¹ Επιτρέπει τον καθορισμό των προϊόντων προς τα οποία οι χρήστες μπορούν να στραφούν σε περίπτωση που παρατηρηθεί σχετική αύξηση τιμής σε ένα προϊόν της ίδιας αγοράς. Δεν είναι απαραίτητη η στροφή της πλειονότητας των καταναλωτών σε ένα άλλο προϊόν. Αρκεί ένας επαρκής αριθμός καταναλωτών να μεταπηδήσει σε άλλο προϊόν για να καταστήσει την αλλαγή της τιμής στο αρχικό προϊόν μη κερδοφόρα.

¹² Επιτρέπει την αξιολόγηση της δυνατότητας εισόδου παροχών που δεν είναι ενεργοί στη σχετική αγορά ως αποτέλεσμα της σχετικής αύξησης στην τιμή προσφοράς.

¹³ Κατευθυντήριες Γραμμές παρ. 28

¹⁴ Βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής για την Πρόσβαση (ΕΕ C 265 της 22.8.1998, σελ. 2), παρ. 46 και Υπόθεση T-83/91, Tetra Pak κατά Επιτροπής [1994] συλλογή II-755, παρ. 68. Σημειώνεται ότι για τους σκοπούς της παρούσας ανάλυσης ο έλεγχος SSNIP χρησιμοποιείται ως εργαλείο αξιολόγησης της ύπαρξης ανταγωνισμού μεταξύ διαφορετικών προϊόντων ή υπηρεσιών.

¹⁵ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές, παρ.29

Ο ΕΕ ακολούθησε την Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον ορισμό των σχετικών αγορών¹⁶ και έλαβε υπόψη τον παράγοντα του εν δυνάμει ανταγωνισμού κατά την αξιολόγηση του καθεστώτος του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά.

3.3. Η Σχετική Αγορά Προϊόντων και Υπηρεσιών

3.3.1 Εισαγωγή

Στη Σύσταση του 2014 αναγνωρίζονται μεταξύ άλλων οι ακόλουθες αγορές:

Αγορά 3:

- α. Χονδρική παροχή τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση
- β. Χονδρική παροχή κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση, για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης.

Σε σχέση με τις προηγούμενες Συστάσεις για τις σχετικές αγορές, του 2003 και 2007, στη Σύσταση του 2014 ο διαχωρισμός των χονδρικών προϊόντων των δύο αγορών γίνεται με βάση τα ακόλουθα κύρια χαρακτηριστικά τους:

1. Τη θέση στην οποία ο παροχέας αποκτά πρόσβαση (τοπική ή κεντρική).
2. Τη δυνατότητα προσφοράς εγγυημένου εύρους ζώνης σε συνδρομητές.
3. Την ευελιξία που προκύπτει από τον έλεγχο του δικτύου, η οποία καθιστά εφικτή τη διαφοροποίηση των προϊόντων στο επίπεδο της λιανικής.

Η Χονδρική παροχή κεντρικής πρόσβασης, σε σταθερή θέση, για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης επιτρέπει την πρόσβαση σε υποδομή δικτύου με συγκριτικούς περιορισμούς σε σχέση με την Χονδρική παροχή τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση (Αγορά 1). Συγκριτικά με την αγορά Χονδρική παροχή τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση (Αγορά 1), τα προϊόντα πρόσβασης στην αγοράς πρώην 3β παρέχουν στους αιτούντες πρόσβαση σε υψηλότερο και πιο κεντρικό επίπεδο στην αρχιτεκτονική δικτύου η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παροχή “best effort” λιανικών υπηρεσιών σε οικιακούς και μη οικιακούς πελάτες.

Ο ΕΕ λαμβάνει υπόψη την κατά τον ουσιώδη χρόνο ισχύουσα Σύσταση της Επιτροπής (βλ. Σύσταση της Επιτροπής της 18.12.2020 αναφορικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων

---

¹⁶ Σύσταση της Επιτροπής της 18.12.2020 αναφορικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2018, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (2020/2245/ΕΕ) (ΕΕ L 439/23)

κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (2020/2245/ΕΕ) (ΕΕ L 439/23)) και την υιοθετεί ως αφετηρία για τον ορισμό της σχετικής αγοράς. Σύμφωνα με την πιο πάνω Σύσταση, η αγορά Χονδρικής παροχής κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση, για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο των αγορών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση. Παράλληλα, ο ΕΕ στο πλαίσιο της διαδικασίας ορισμού της σχετικής αγοράς εφαρμόζει τα κριτήρια υποκαταστασιμότητας τόσο από την πλευρά της ζήτησης όσο και από την πλευρά της προσφοράς πρώτα σε λιανικό επίπεδο (σε σχέση με υπηρεσίες που δυνατό να υποστηρίζονται από τις σχετικές χονδρικές υπηρεσίες¹⁷) και μετά σε χονδρικό επίπεδο¹⁸.

3.3.2. Η λιανική αγορά ευρυζωνικής πρόσβασης

Σύμφωνα με το σημείο 15 του προοιμίου της Σύστασης του 2020, αφετηρία για τον προσδιορισμό των αγορών χονδρικής που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση είναι, τόσο για την Επιτροπή όσο και για τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές, η ανάλυση των αντίστοιχων αγορών λιανικής. Η ανάλυση των λιανικών αγορών διενεργείται με συνεκτίμηση των μελλοντικών προοπτικών όσον αφορά τη δυνατότητα υποκατάστασης της ζήτησης και, ανάλογα με την περίπτωση, της προσφοράς, σε δεδομένο χρονικό ορίζοντα. Κατά τον ορισμό των σχετικών αγορών σύμφωνα με το άρθρο 64 παράγραφος 3 του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να προσδιορίζουν μια γεωγραφική περιοχή όπου οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι παρόμοιες ή επαρκώς ομοιογενείς και η οποία διακρίνεται από γειτονικές περιοχές όπου επικρατούν αισθητά διαφορετικές συνθήκες ανταγωνισμού, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη το ζήτημα του κατά πόσον η επιχείρηση με δυνητικά σημαντική ισχύ στην αγορά ενεργεί ομοιόμορφα στο σύνολο της οικείας περιοχής δικτύου ή αντιμετωπίζει αισθητά διαφορετικές συνθήκες ανταγωνισμού, σε βαθμό ώστε οι δραστηριότητές της να περιορίζονται σε ορισμένες περιοχές, όχι όμως σε άλλες.

Σύμφωνα με το σημείο 16 της Σύστασης του 2020 για τις αγορές «Οι ΕΡΑ θα πρέπει να καθορίσουν κατά πόσον η υποκείμενη/-ες αγορά/-ές λιανικής έχει/-ουν ανταγωνιστικές προοπτικές χωρίς ρύθμιση των αγορών χονδρικής, με βάση τη διαπίστωση μεμονωμένης ή συλλογικής σημαντικής ισχύος στην αγορά, και, κατά συνέπεια, κατά πόσον η τυχόν έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού θα έχει διάρκεια».

---

¹⁷ Λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός ότι υπάρχει μια κοινή λιανική αγορά ευρυζωνικών υπηρεσιών.

¹⁸ Σαν αποτέλεσμα θα αξιολογηθεί κατά πόσο πιθανά ρυθμιστικά μέτρα σε επίπεδο χονδρικών υπηρεσιών θα είναι επαρκή για τη δημιουργία επαρκούς ανταγωνισμού στην κοινή λιανική αγορά. Σε αντίθετη περίπτωση, θα πρέπει να αξιολογηθεί η επιλογή καθορισμού λιανικής αγοράς για να αντιμετωπιστούν τα πιθανά προβλήματα που προκύπτουν.

Ως πρώτο βήμα για την εξέταση της Αγοράς 3β επιβάλλεται, επομένως, να ελεγχθεί κατά πόσο η λιανική ευρυζωνική πρόσβαση θα ήταν ανταγωνιστική στην απουσία ρύθμισης στις σχετικές αγορές λιανικής και στις συσχετιζόμενες χονδρικές αγορές αλλά λαμβάνοντας υπόψη άλλες ρυθμίσεις.

Στην Επεξηγηματική Σημείωση της Σύστασης του 2020 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εντοπίζει ότι υπάρχει μια σημαντική διαφορά από τη μια μεριά στις απαιτήσεις ιδιωτών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων και από την άλλη πλευρά στις μεσαίες, με πιο εξειδικευμένες ανάγκες, και μεγάλες επιχειρήσεις. Οι διαφορές εμφανίζονται με τη μορφή π.χ. χωρητικότητας, διαθεσιμότητας, ποιότητας υπηρεσίας και εφαρμογής contention. Επομένως οι ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να εξετάσουν τη δυνατότητα υποκατάστασης των προϊόντων για ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις - η σύσταση της Επιτροπής του 2020 αναφέρει ως "μαζική αγορά" - με τα προϊόντα που προορίζονται για μεσαίες και μεγάλες εταιρείες.

Οι απαιτήσεις των μεγάλων και μεσαίων εταιρειών με εξειδικευμένες ανάγκες έχουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά τα οποία δεν ικανοποιούνται από το είδος των υπηρεσιών που προσφέρονται στην αγορά των ιδιωτών και μικρομεσαίων εταιρειών¹⁹. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην Κύπρο, τείνουν να ικανοποιούνται με τη συνδρομή τους σε ευρυζωνικές υπηρεσίες παρόμοιες με εκείνες των οικιακών πελατών με προσθήκες όπως πολλαπλές διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, στατικές IP διευθύνσεις, διαχείριση DNS, παροχή χώρου για τη φιλοξενία ιστοσελίδων κτλ. Ωστόσο, οι μεσαίες και μεγάλες εταιρείες αγοράζουν διαφορετικά προϊόντα που παρέχουν συμμετρικό, ψηλότερο εύρος ζώνης, ψηλή διαθεσιμότητα και ανώτερη ποιότητα υπηρεσιών. Οι ανάγκες των εταιρειών αυτών διαφοροποιούνται αφού, λόγω μεγέθους, χρειάζεται να συνδέσουν τα τοπικά τους δίκτυα (LAN) με μια ευρυζωνική σύνδεση και σε αρκετές περιπτώσεις διάφορα τοπικά δίκτυα μεταξύ τους με αποκλειστικής χρήσης (μισθωμένες) συνδέσεις που παρέχουν ασφάλεια και ικανοποιητική χωρητικότητα. Τα προϊόντα αυτά επίσης τιμολογούνται πιο ακριβά από τα μαζικά προϊόντα για ιδιώτες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Επομένως οι ευρυζωνικές υπηρεσίες που παρέχονται σε μεσαίες και μεγάλες εταιρείες ανήκουν σε μια ξεχωριστή αγορά. Η αγορά αυτή καθώς και η αντίστοιχη χονδρική αγορά περιγράφεται στην αγορά 2 της Σύστασης 2020 ως: Χονδρική αποκλειστική χωρητικότητα. Ως εκ τούτου, η αγορά αυτή δεν εξετάζεται περαιτέρω στο παρόν έγγραφο.

Στη συνέχεια ο ΕΕ εξετάζει το βαθμό υποκαταστασιμότητας υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης σε σταθερή θέση, οι οποίες προσφέρονται από διαφορετικού τύπου υποδομή δικτύου, και επομένως δικαιολογείται η συμπερίληψή τους στη ίδια σχετική λιανική αγορά.

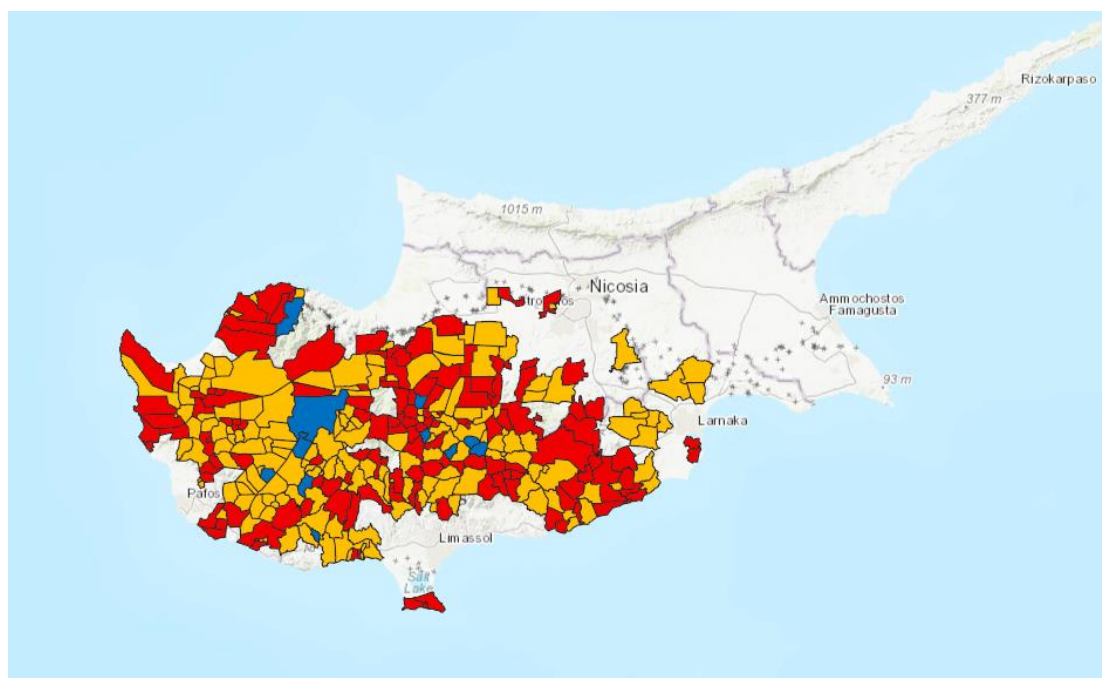
---

¹⁹ Βλ. π.χ. τα χαρακτηριστικά για προϊόντα office internet στο σύνδεσμο <https://www.cyta.com.cy/cyta-fiber-business>

3.3.2.1. Λιανική ευρυζωνική πρόσβαση μέσω υποδομής χάλκινων καλωδίων

Στην Κύπρο η παροχή υπηρεσιών πρόσβασης σε ευρυζωνικές υπηρεσίες από σταθερό σημείο γίνεται κυρίως μέσω του δικτύου πρόσβασης χάλκινων καλωδίων του εγκατεστημένου παροχέα (CYTA), και πιο συγκεκριμένα μέσω των μεταλλικών τοπικών βρόχων²⁰ με τη χρήση τεχνολογίας VDSL2. Η τεχνολογία VDSL2 για την παροχή ευρυζωνικής πρόσβασης χρησιμοποιείται τόσο από την CYTA, η οποία προσφέρει εν δυνάμει κάλυψη του 100% των συνδέσεων της²¹, όσο και από τους εναλλακτικούς παροχείς. Περαιτέρω η CYTA προσφέρει ταχύτητες 30, 50, 80 και 100 Mbps εφαρμόζοντας την τεχνική bonding και vectoring (βλ. πιο κάτω σχήμα1 – ταχύτητες καθόδου και σχήμα 2 ταχύτητες ανόδου).

Σχήμα 1 – Ταχύτητες καθόδου CYTA μέσω της τεχνική bonding και vectoring

Στο πιο πάνω σχήμα παρουσιάζονται:

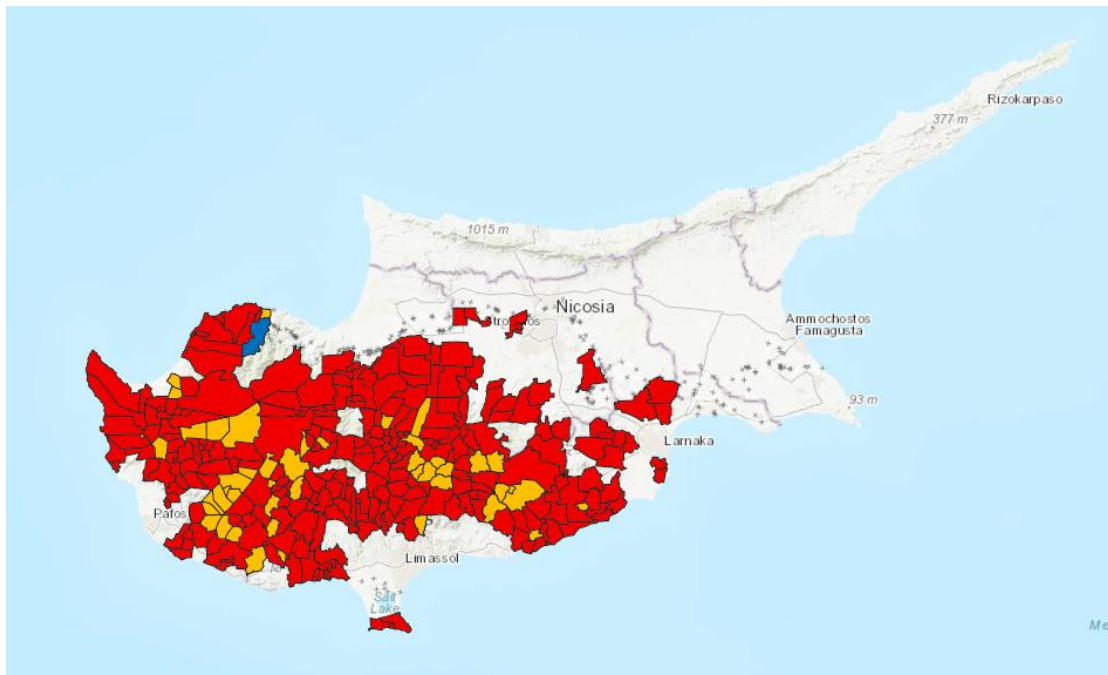
1. με μπλε χρώμα περιοχές που δεν εντάσσονται στο πλάνο FTTH και παρέχουν δυνατότητα τουλάχιστον 100Mbps ταχύτητα καθόδου σε πέραν των 95% των πελατών αξιοποιώντας τεχνολογίες χαλκού (VDSL/VECT)

²⁰ Ο «τοπικός βρόχος» ορίζεται ως «φυσική διαδρομή που χρησιμοποιείται από σήματα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συνδέει το σημείο τερματισμού του δικτύου με κεντρικό καταμετρητή ή με την αντίστοιχη ευκολία στο σταθερό δημόσιο δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία 2018/1972/EC, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2018)

²¹ Broadband Coverage in Europe 2019 Mapping progress towards the coverage objectives of the Digital Agenda

2. με πορτοκαλί χρώμα περιοχές που δεν εντάσσονται στο πλάνο FTTH και παρέχουν δυνατότητα τουλάχιστον 30Mbps ταχύτητα καθόδου σε πέραν των 95% των πελατών αξιοποιώντας τεχνολογίες χαλκού (VDSL/VECT)
3. με κόκκινο χρώμα περιοχές που δεν εντάσσονται στο πλάνο FTTH και παρέχουν δυνατότητα τουλάχιστον 10Mbps ταχύτητα καθόδου σε πέραν των 95% των πελατών αξιοποιώντας τεχνολογίες χαλκού (VDSL/VECT).

Σχήμα 2 – Ταχύτητες ανόδου CYTA μέσω της τεχνική bonding και vectoring

Στο πιο πάνω σχήμα παρουσιάζονται:

1. με μπλε χρώμα περιοχές που δεν εντάσσονται στο πλάνο FTTH και παρέχουν δυνατότητα τουλάχιστον 30Mbps ταχύτητα ανόδου σε πέραν των 95% των πελατών αξιοποιώντας τεχνολογίες χαλκού (VDSL/VECT)
2. με πορτοκαλί χρώμα περιοχές που δεν εντάσσονται στο πλάνο FTTH και παρέχουν δυνατότητα τουλάχιστον 10Mbps ταχύτητα ανόδου σε πέραν των 95% των πελατών αξιοποιώντας τεχνολογίες χαλκού (VDSL/VECT)

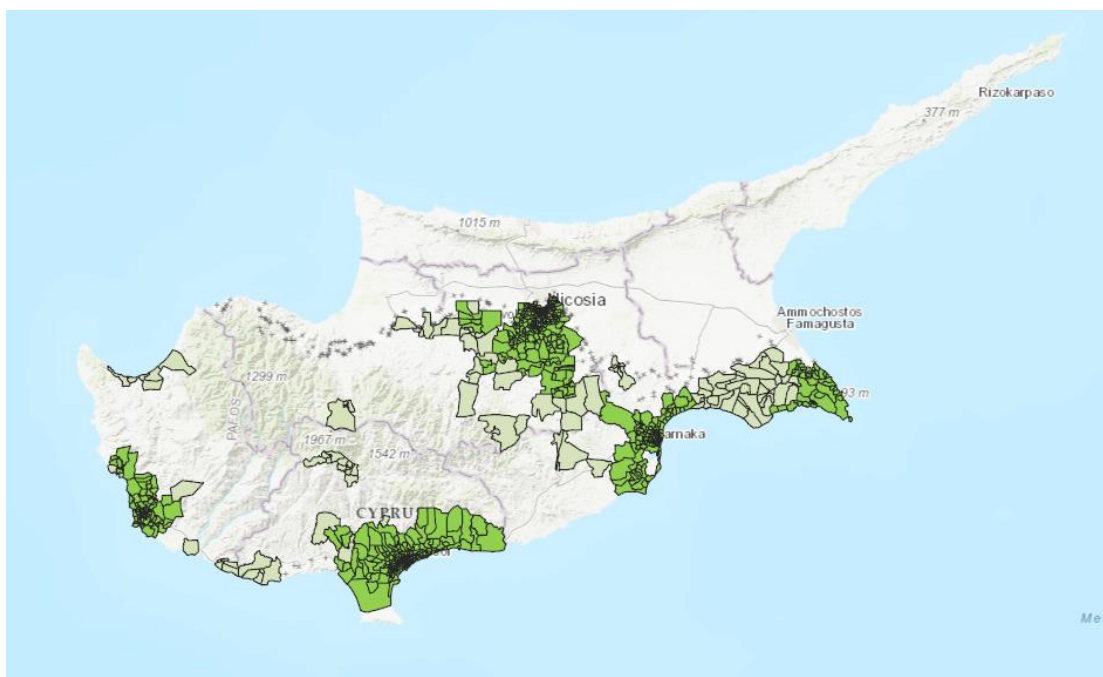

3. με κόκκινο χρώμα περιοχές που δεν εντάσσονται στο πλάνο FTTH και παρέχουν δυνατότητα τουλάχιστον 2Mbps ταχύτητα ανόδου σε πέραν των 95% των πελατών αξιοποιώντας τεχνολογίες χαλκού (VDSL/VECT).

3.3.2.2. Λιανική ευρωζωνική πρόσβαση μέσω υποδομής οπτικών ινών

Ο εγκατεστημένος παροχέας (CYTA) βρίσκεται από το 2018 σε διαδικασία ανάπτυξης δικτύου πρόσβασης οπτικών ινών χρησιμοποιώντας τη τεχνολογία GPON, Στην παρούσα φάση έχουν ήδη καλυφθεί 185.000 υποστατικά και σύμφωνα με το αναπτυξιακό πλάνο της CYTA, από την ανάπτυξη αυτή αναμένεται να καλυφθεί Παγκύπρια το 86% των υποστατικών δηλ. περίπου 355.000 υποστατικά²² μέχρι το 2026.

Σχήμα 3 – Πρόγραμμα κάλυψης FTTH - CYTA

Στο πιο πάνω σχήμα απεικονίζονται περιοχές με :

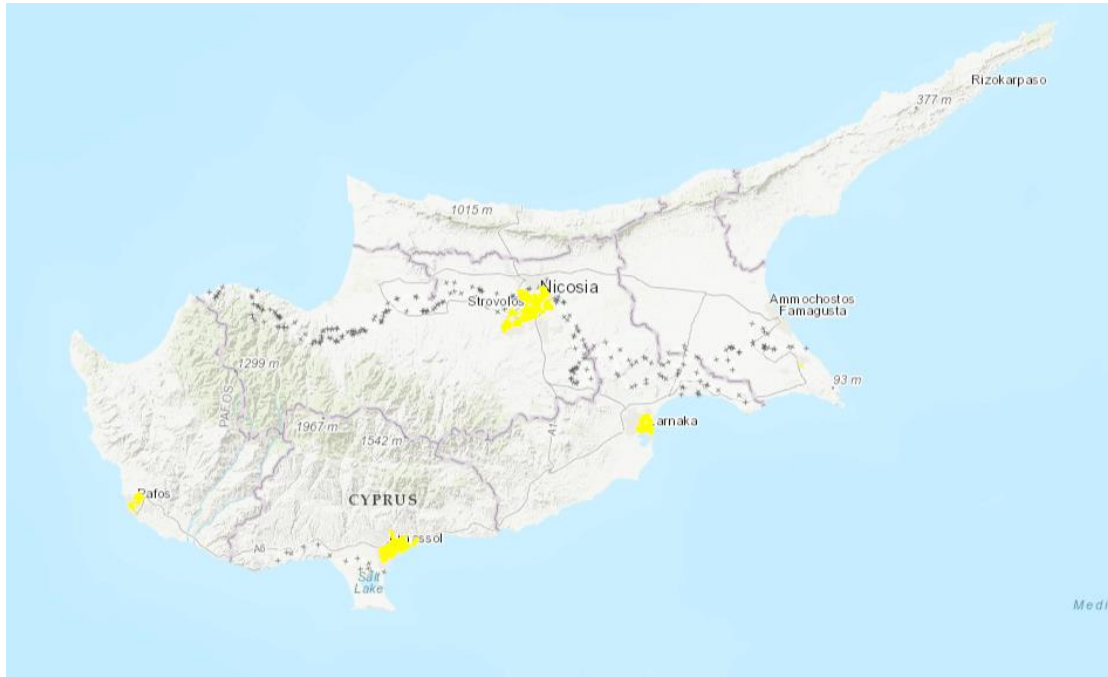
1. Πράσινο χρώμα που αφορά το πρόγραμμα κάλυψης FTTH μέχρι 2023 με δυνατότητα παροχής ταχυτήτων μέχρι 1Gbps.
2. Ανοικτό πράσινο χρώμα που αφορά το πρόγραμμα περαιτέρω κάλυψης FTTH για τα έτη 2024-2025 με δυνατότητα παροχής ταχυτήτων μέχρι 1Gbps.

Περαιτέρω 2 εναλλακτικοί παροχείς, η Cablenet Communications Ltd και η Eric προχωρούν σε ανάπτυξη ιδιόκτητων δικτύων οπτικών ινών με προβλεπόμενη κάλυψη 25 % μέχρι το έτος 2025 και 36% το 2026 αντίστοιχα.

²² Απάντηση CYTA σε ερωτηματολόγιο ΓΕΡΗΕΤ Εξέτασης των Σχετικών Αγορών, 31 Αυγούστου 2021.

Στο πιο κάτω σχήμα (σχήμα 4) απεικονίζεται με κίτρινο χρώμα η αναμενόμενη κάλυψη του δικτύου οπτικών ινών της EPIC μέχρι το 2026 που περιορίζεται κυρίως σε αστικές περιοχές με δυνατότητες παροχής ταχύτητας μέχρι 1 Gbps.

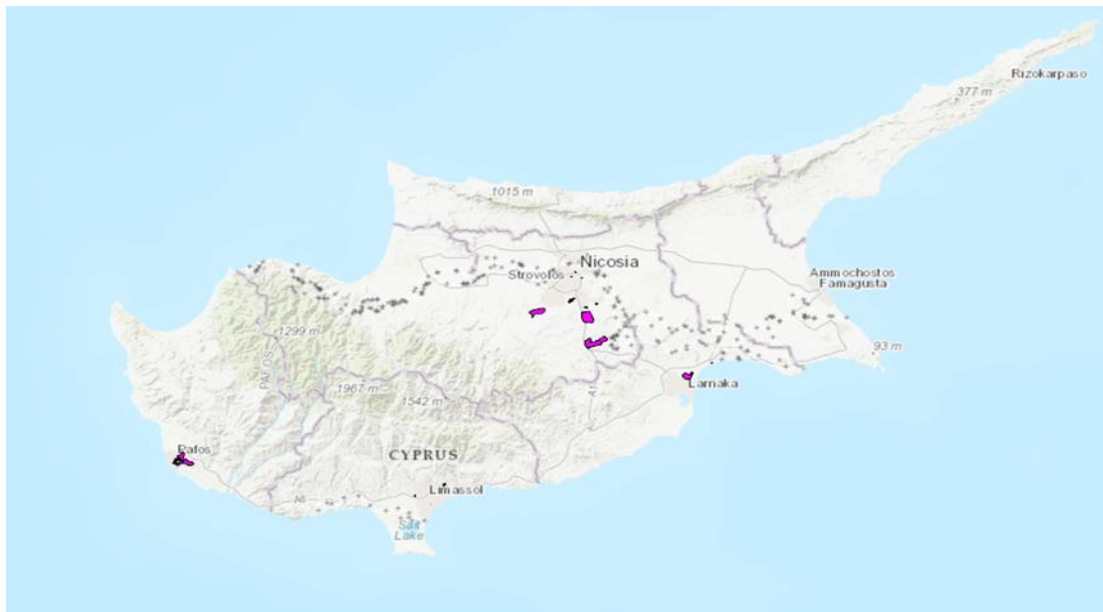
Σχήμα 4 – Πρόγραμμα κάλυψης FTTH - Epic

Στο πιο κάτω σχήμα (σχήμα 5) απεικονίζεται με μωβ χρώμα η υφιστάμενη²³ κάλυψη του δικτύου οπτικών ινών της Cablenet που περιορίζεται κυρίως σε αστικές περιοχές.

Σχήμα 5 – Υφιστάμενη κάλυψη FTTH – Cablenet

²³ Ο παροχέας δεν έδωσε γεωγραφικά στοιχεία μελλοντικής κάλυψης δικτύου FTTH

Συνοψίζοντας τα πιο πάνω η αναμενόμενη κάλυψη σε ποσοστό υποστατικών για τα οπτικά δίκτυα μέχρι το 2026 απεικονίζεται στον Πίνακα 1.

Πίνακας 1 – Αναμενόμενη κάλυψη σε ποσοστό υποστατικών

Προβλέψεις Κάλυψης Δικτύων Παροχών			
Παροχέας	Τεχνολογία	Έτος	Ποσοστό
CYTA	Οπτικό	2026	86.4%
Epic	Οπτικό	2026	36.0%
Cablenet	Οπτικό	2025	24.8%
	Ομοαξονικό (DOCSIS 3.0)		49.7%
	Σύνολο		74.5%

Η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ), παρόλο που διαθέτει εντός των αστικών κέντρων υποδομή σε οπτικές ίνες²⁴ περιορίζεται σε ενοικίαση της υποδομής της σε εναλλακτικούς παροχείς και δεν έχει εκδηλώσει πρόθεση να αναπτύξει δίκτυο πρόσβασης για την παροχή λιανικών ευρυζωνικών υπηρεσιών. Σε κάθε περίπτωση σημειώνεται ότι ο Επίτροπος θα παρακολουθεί στενά τη χρήση του δικτύου της ΑΗΚ προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσο επηρεάζεται ο ορισμός και η ανάλυση της σχετικής αγοράς όπως αυτός παρουσιάζεται στο παρόν έγγραφο.

²⁴ Σε μορφή dark fiber η οποία δεν καταλήγει σε υποστατικά συνδρομητών (δίκτυο κορμού).

3.3.2.3 Λιανική ευρυζωνική πρόσβαση μέσω Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης.

Σε ό,τι αφορά στην ενδεχόμενη παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών μέσω υποδομής Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης (FWA, Wimax), δεν προβλέπεται η προκήρυξη²⁵ και ανάπτυξη δικτύου εντός της περιόδου αναφοράς η διερεύνηση της εν δυνάμει περίληψης προϊόντων της συγκεκριμένης τεχνολογίας στον ορισμό της σχετικής λιανικής αγοράς δεν δικαιολογείται.

3.3.2.4 Λιανική ευρυζωνική πρόσβαση μέσω Wi-Fi

Η προσφορά υπηρεσιών μέσω Wi-Fi περιορίζεται σε hot-spots²⁶ ευρισκόμενα κυρίως σε αεροδρόμια, ξενοδοχεία, συνεδριακά κέντρα και χώρους αναψυχής. Μολονότι τα τελευταία χρόνια η παροχή υπηρεσιών ασύρματης ευρυζωνικής πρόσβασης σε δημόσιους χώρους, τουριστικές περιοχές, παραλίες κ.α. έχει αυξηθεί με τη δημιουργία νέων hot-spots από τους παροχείς, ο τύπος αυτός ευρυζωνικής πρόσβασης απευθύνεται σε καταναλωτές που βρίσκονται «μεταβατικά» σε συγκεκριμένο χώρο (π.χ. ταξιδιώτες για επαγγελματικούς λόγους ή για λόγους αναψυχής, φοιτητές) και όχι χρήστες σε σταθερό σημείο (π.χ. στο σπίτι ή στο γραφείο) οι οποίοι χρειάζονται συνεχή και σταθερή πρόσβαση σε ευρυζωνικές υπηρεσίες.

Επιπλέον, οι παρεχόμενες ευρυζωνικές υπηρεσίες μέσω Wi-Fi συνήθως δεν παρέχουν ούτε ασφάλεια επικοινωνίας, ούτε εγγύηση πρόσβασης ούτε εγγυημένη ταχύτητα πρόσβασης με αποτέλεσμα σε ώρες αιχμής η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών να υπολείπεται σημαντικά σε σύγκριση με τις υπηρεσίες που παρέχονται μέσω άλλων τεχνολογιών παροχής ευρυζωνικής πρόσβασης σε σταθερή θέση. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, τα hot-spots Wi-Fi δεν μπορούν να θεωρηθούν ισοδύναμα της ευρυζωνικής πρόσβασης που προσφέρει είτε η τεχνολογία xDSL είτε η τεχνολογία οπτικών ινών.

3.3.2.5 Λιανική ευρυζωνική πρόσβαση μέσω Ομοαξωνικού Καλωδίου

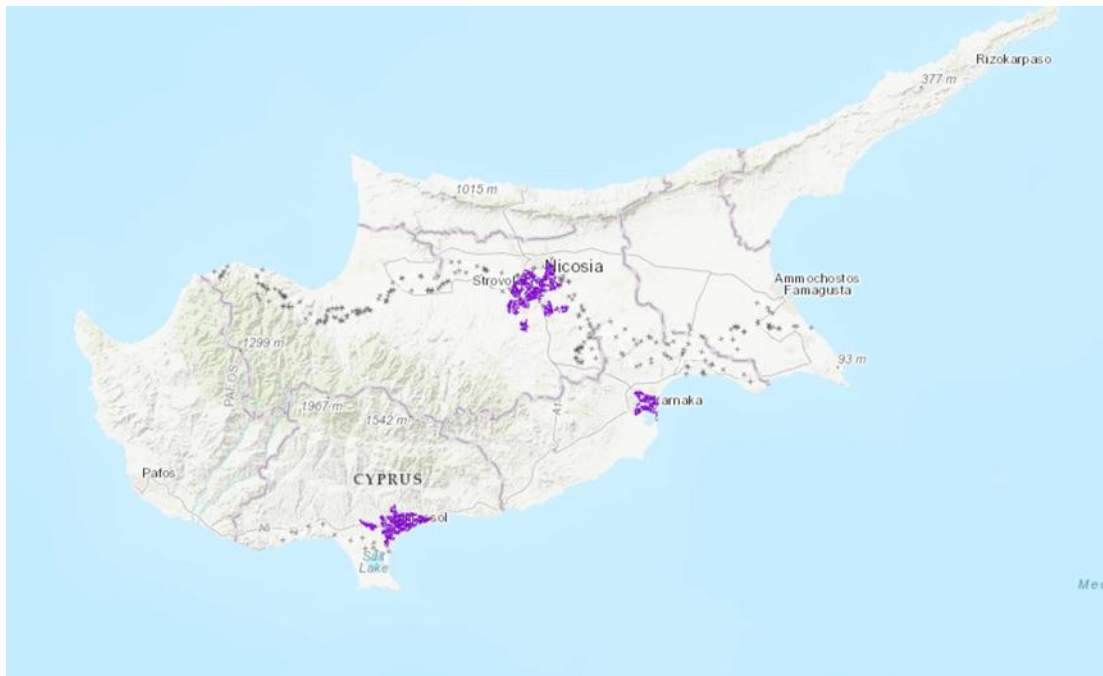
Στην Κύπρο σήμερα δραστηριοποιείται επίσης παροχέας υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω καλωδιακής υποδομής (Cablenet Communications Ltd). Το δίκτυο του παροχέα καλύπτει το 57% των υποστατικών και διαχειρίζεται το 23% του συνολικού αριθμού των ευρυζωνικών συνδέσεων.

²⁵ Βλ. Παράρτημα 3

²⁶ Η λειτουργία των οποίων ρυθμίζεται από σχετικό Διάταγμα του Διευθυντή του Τμήματος Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών του ΥΣΕ.

Στο πιο κάτω σχήμα 6 απεικονίζονται με σκούρο μωβ χρώμα οι περιοχές κάλυψης του ομοαξωνικού δικτύου του παροχέα.

Σχήμα 6 - Περιοχές κάλυψης του ομοαξωνικού δικτύου Cablenet

Σε επίπεδο λιανικών δημόσια διαθέσιμων υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης σε σταθερή θέση, τα χαρακτηριστικά της υπηρεσίας θεωρούνται πρακτικά ισοδύναμα της ευρυζωνικής πρόσβασης που προσφέρεται από την τεχνολογία xDSL και την τεχνολογία οπτικών ινών.

3.3.2.6 Λιανική ευρυζωνική πρόσβαση μέσω της τεχνολογίας Power Line Communications (PLC)

Η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου, δεν έχει εκδηλώσει πρόθεση να αναπτύξει παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών στη βάση της τεχνολογίας PLC (Power Line Communications). Σε κάθε περίπτωση σημειώνεται ότι ο Επίτροπος θα παρακολουθεί στενά τη χρήση του δικτύου της ΑΗΚ προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσο επηρεάζεται ο ορισμός και η ανάλυση της σχετικής αγοράς όπως αυτός παρουσιάζεται στο παρόν έγγραφο.

3.3.2.7 Υποκαταστασιμότητα στο Λιανικό επίπεδο

Η αξιολόγηση βασίζεται στα αποτελέσματα της έρευνας καταναλωτών και συγκεκριμένα στην αξιολόγηση της υποκαταστασιμότητας των υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης²⁷ που

²⁷ Ο ορισμός που χρησιμοποιεί η ΕΕ αναφορικά με την ταχύτητα πρόσβασης, δηλαδή ευρυζωνικές υπηρεσίες είναι οι υπηρεσίες οι οποίες επιτρέπουν συνεχή σύνδεση με το διαδίκτυο με ταχύτητες μεγαλύτερες από 144kbps (COCOM bi-annual broadband questionnaire, January 2020).

προσφέρονται στο ευρύ κοινό, όπως επίσης και στα ευρήματα του παρατηρητηρίου αγοράς που διατηρεί το ΓΕΡΗΕΤ, της περιόδου 2015-2020 βλ. Παράρτημα 4.

3.3.2.7.1 Δυνατότητα υποκατάστασης της ζήτησης

Παρόλο που η χρήση ενός προϊόντος από τον τελικό χρήστη είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τα λειτουργικά χαρακτηριστικά του προϊόντος, διαφορετικά προϊόντα δυνατό να χρησιμοποιούνται από τον τελικό χρήστη για τον ίδιο σκοπό. Σε τέτοια περίπτωση είναι δυνατό τα διαφορετικά αυτά προϊόντα να συμπεριληφθούν στην ίδια αγορά. Επιπρόσθετα, η διαφορά στην τιμή μεταξύ διαφορετικών προϊόντων δεν τα κατατάσσει αυτόματα σε διαφορετική αγορά, εάν η αντίδραση των τελικών χρηστών σε περίπτωση σχετικής αύξησης της τιμής είναι να τα θεωρήσει ως υποκατάστατα. Παράλληλα, κατά την εξέταση της πιθανότητας υποκατάστασης θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το πιθανό κόστος μεταστροφής σε άλλο προϊόν το οποίο, εάν είναι σημαντικό, δυνατό να εμποδίζει τη θεώρηση του εναλλακτικού προϊόντος ως υποκατάστατου²⁸.

Στον Πίνακα 2 καταγράφονται τα σενάρια με την προβλεπόμενη παρουσία δικτύων κατά τον χρονικό ορίζοντα της παρούσας εξέτασης αγοράς καθώς και προβλεπόμενη ένταση του ανταγωνισμού (προσφορά λιανικών προϊόντων ευρυζωνικής πρόσβασης) στην επικράτεια που ελέγχεται από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Πίνακας 2 – Σενάρια προβλεπόμενης παρουσίας δικτύων

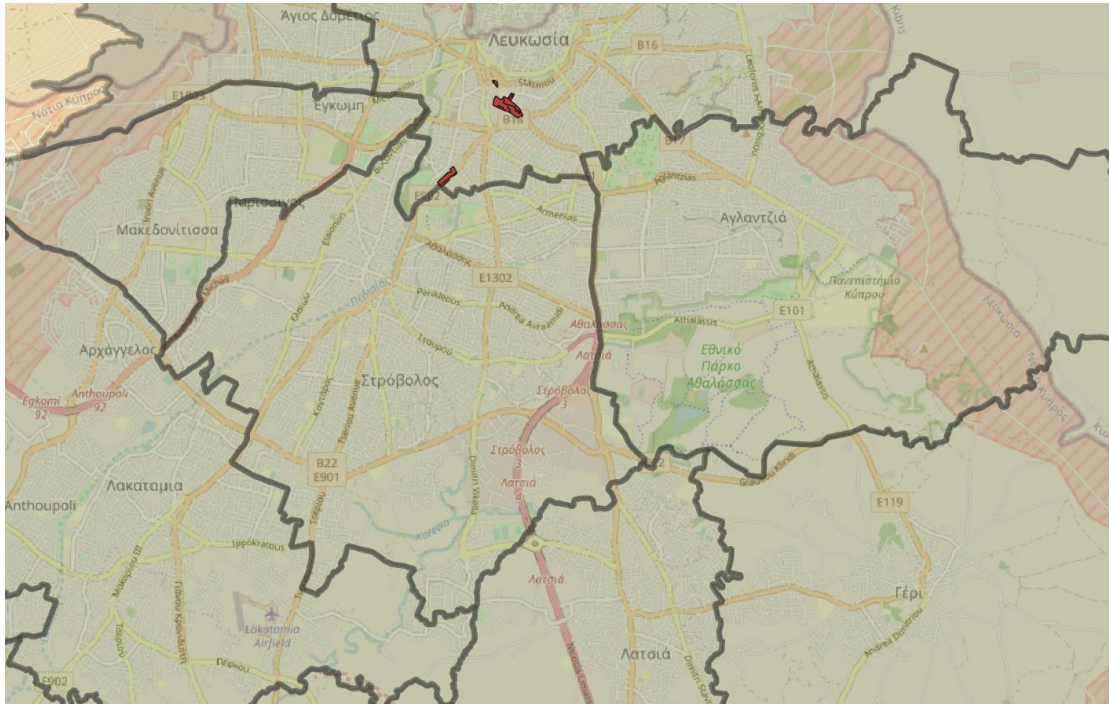
Τύπος Περιοχής	Αριθμός Δικτύων
Περιοχή 1 – Αστική	3 FTTH (Cyta, EPIC, Cablenet)
Περιοχή 2 – Αστική	2 FTTH (Cyta, EPIC) & 1 DOCSIS 3.0 (Cablenet)
Περιοχή 3 – Αστική	1 FTTH (Cyta) & 1 DOCSIS 3.0 (Cablenet)
Περιοχή 4 – Αστική	1 FTTH (Cyta)
Περιοχή 5 – Αστική	2 FTTH (Cyta, EPIC ή Cablenet)
Περιοχή 6 – Αγροτική	3 FTTH (Cyta, EPIC, Cablenet)
Περιοχή 7 – Αγροτική	2 FTTH (Cyta, EPIC ή Cablenet)
Περιοχή 8 – Αγροτική	1 VDSL Vectoring (Cyta)
Περιοχή 9 – Αγροτική	1 FTTH (Cyta)

Περαιτέρω γεωγραφικά η ένταση του ανταγωνισμού εκφράζεται με:

²⁸ Υπόθεση 322/81, Michelin κατά Επιτροπής [1983] συλλογή 3461, Υπόθεση C-62/86, AKZO κατά Επιτροπής, [1991] συλλογή I-3359, Υπόθεση C-333/94, TetraPak κατά Επιτροπής [1996] συλλογή I-5951.

- την παρουσία 3 δικτύων που αναμένεται σε πολύ μικρές περιοχές εντός αστικών περιοχών (βλ. Περιοχή 1 – σχήμα 7) με κάλυψη πολύ μικρότερη των ορίων των Διοικητικών περιοχών.

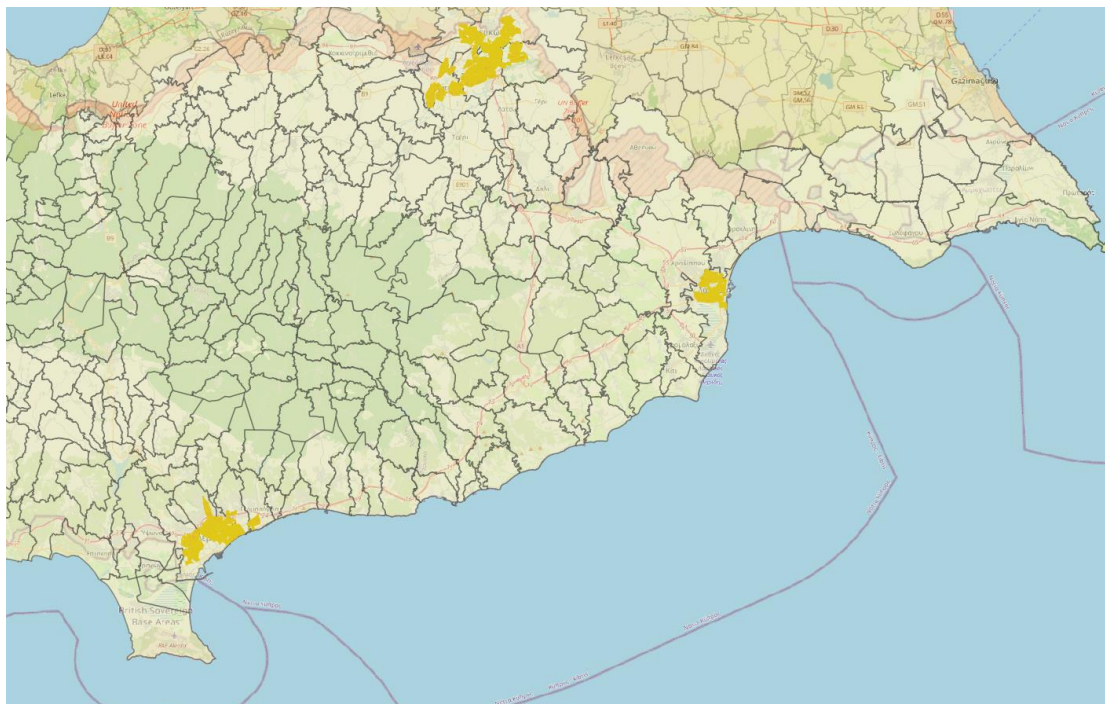
Σχήμα 7 – Παρουσία 3 οπτικών δικτύων

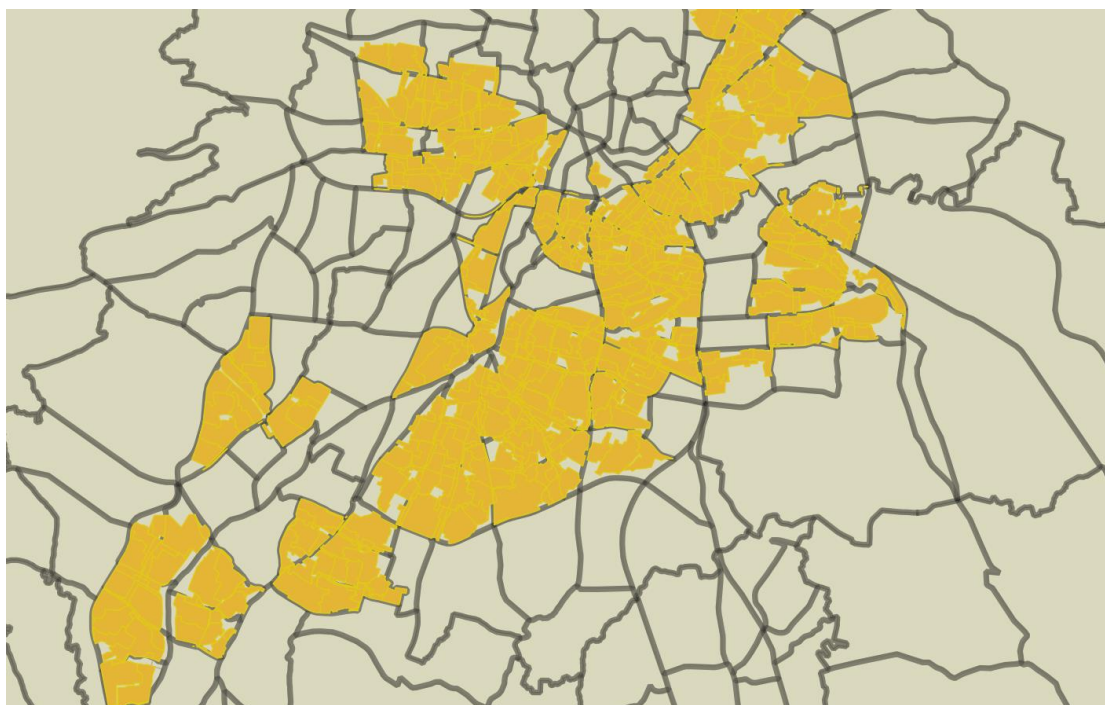
- Στις περιπτώσεις 2 οπτικών δικτύων και ενός ομοαξωνικού δικτύου η κοινή κάλυψη περιοχών επεκτείνεται σε μεγαλύτερες περιοχές καλύπτοντας περιοχές υφιστάμενων Διοικητικών ορίων (π.χ. Δήμων βλ. σχήμα 8) ή/και πιο μικρών Διοικητικών περιοχών (π.χ. ταχυδρομικούς κώδικες βλ. σχήμα 9)

Σχήμα 8 – Περιοχές 2 οπτικών δικτύων και ενός ομοαξωνικού δικτύου

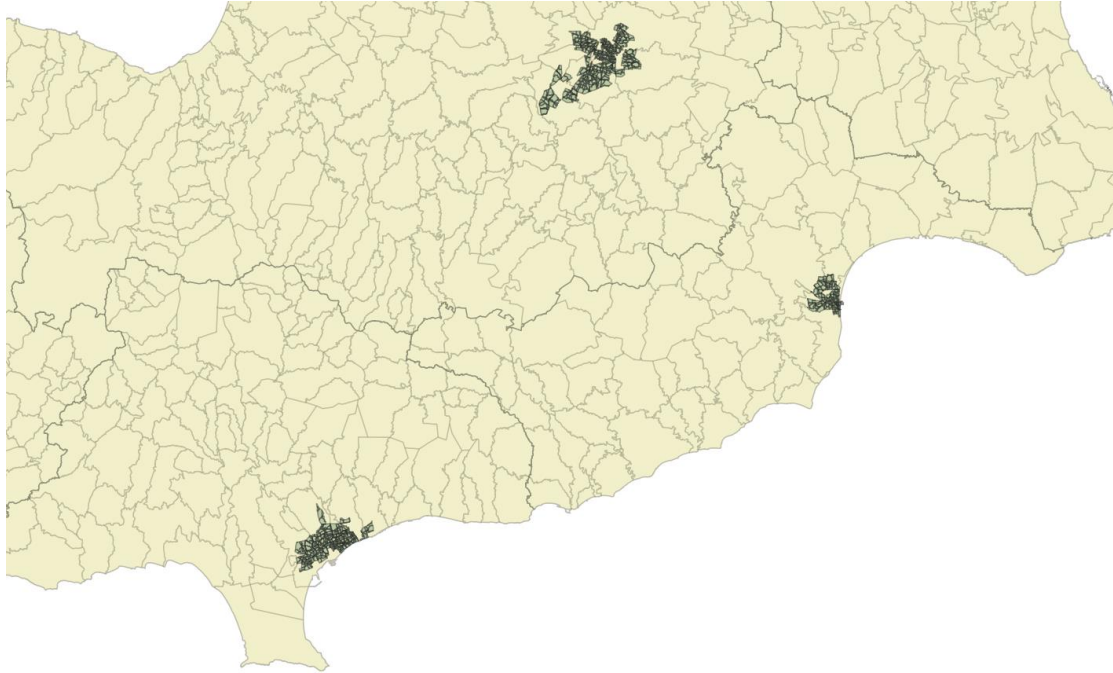

Σχήμα 9 - Περιοχή 2 (όρια ταχυδρομικών κωδικών περιοχής Λευκωσίας)

Η κοινή κάλυψη δύο οπτικών δικτύων παρουσιάζει γεωγραφικό αποτύπωμα περίπου αντίστοιχο με τις περιοχές του σεναρίου δύο οπτικών δικτύων και ενός ομοαξωνικού δικτύου (βλ. σχήμα 10).

Σχήμα 10 - κάλυψη δύο οπτικών δικτύων

Όσον αφορά τα χαρακτηριστικά των προϊόντων λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης που διαφημίζουν οι παροχείς που κάνουν χρήση της υποδομής VDSL2, επιχειρείται η διαφοροποίησή τους σε σχέση με τα προϊόντα οπτικών ινών και δεν παρουσιάζονται ισοδύναμα. Όπως φαίνεται και από το Σχήμα 11 επιχειρείται διαφοροποίησή τους προς τον καταναλωτή στη βάση της τεχνολογίας υποδομής λόγω και των μεγάλων διαφορών στις προσφερόμενες ταχύτητες πρόσβασης. Στην περίπτωση του παροχέα με ομοαξωνικό δίκτυο παρόλο που διαθέτει και δίκτυο οπτικών ινών προς το παρόν δεν διαφοροποιεί τα προϊόντα του βάσει τεχνολογίας πολύ πιθανόν εξ αιτίας του μικρού γεωγραφικού του αποτυπώματος που έχει το εν λόγω δίκτυο βλ. Σχήμα 12 και του γεγονότος πως υπάρχει δυνατότητα ομοιομορφίας στις ταχύτητες που προσφέρει και με τα 2 δίκτυα της προς το παρόν.

Σχήμα 11²⁹

Internet Home products

[View Internet Home products through the Cyta Fiber network here >](#)

Internet Home   Internet Home + Telephony   Internet Home without Telephony

For customers that have an existing telephone line or broadband access and wish to connect to the Internet.

Internet Home, now with SafeWeb, offers enhanced protection against online threats, enabling you to freely enjoy the wonderful world of the Internet.

Product	Download speed	Upload speed (up to)	Charging period	Charges*	
Internet Home10Mbps	10Mbps	2Mbps	Monthly	€18,00	order
Internet Home20Mbps	20Mbps	2Mbps	Monthly	€29,30	order
Internet Home30Mbps	30Mbps	4Mbps	Monthly	€34,40	order
Internet Home50Mbps	50Mbps	5Mbps	Monthly	€40,40	order
Internet Home80Mbps	80Mbps	10Mbps	Monthly	€45,40	order
Internet Home100Mbps	100Mbps	10Mbps	Monthly	€55,40	order

Cyta Fiber Network

Cyta Fiber
Up to 1Gbps download

[Check Fiber Availability](#)

Why connect to the Fiber network?

- Speeds of light up to 10Gbps
- Instant and fast transfer of big data!
- Fast, seamless and reliable internet access!
- Use of new cutting-edge technologies to increase and improve your activity!

Existing customer
Internet or Telephony or Cytavision

New customer

For existing Internet Home customers that have a telephone line or broadband access and wish to connect to the Internet through Cyta Fiber.

Internet Home 60Mbps	Internet Home 150Mbps	Internet Home 250Mbps	Internet Home 500Mbps	Internet Home 1Gbps
€17,93	€29,24	€39,64	€60,24	€83,24
60Mbps / 20Mbps	150Mbps / 20Mbps	250Mbps / 50Mbps	500Mbps / 50Mbps	1Gbps / 100Mbps
order	order	order	order	order

Notes:

²⁹ <https://www.cyta.com.cy/internet-home-products>, <https://www.cyta.com.cy/cyta-fiber>,
<https://www.epic.com.cy/el/page/SyyHlqnT/internet-thlefwonia>

The screenshot shows the Epic website's 'Internet & Telephony' section. At the top, there is a yellow banner with the Epic logo and the tagline 'Great network. Great value.' Below this, the main heading 'Internet & Telephony' is displayed. Three service cards are presented:

- Epic Fiber Plans:** 'Incredibly fast internet at home, with speeds of up to 1Gbps.' Includes a 'LEARN MORE' button.
- Internet & Telephony Plans:** 'Internet and telephony plans for home.' Includes a 'LEARN MORE' button.
- Broadband HomeBox:** 'Internet at home, by simply plugging it in.' Includes a 'LEARN MORE' button.

Σχήμα 12³⁰

The screenshot shows the Cablenet website's fiber power plans. The navigation bar includes links for 'Business', 'GR', and 'EN', along with icons for 'Διαδίκτυο', 'Τηλεόραση', 'Κινητή', 'Τηλεφωνία', and 'Πακέτα'. The main content area features three plan cards:

Plan Name	Monthly Price	Additional Info
fiberpower® 100M	€29.90 /μήνα	χωρίς 24μηνο συμβόλαιο.
fiberpower® 200M	€44.90 /μήνα	με 24μηνο συμβόλαιο.
fiberpower® 300M	€59.90 /μήνα	με 24μηνο συμβόλαιο.

Each card also lists features: 'Ταχύτητα Internet έως και 100M/20M', 'Σταθερή Τηλεφωνική Γραμμή', and 'Cablenet λογαριασμός email'. A 'LEARN MORE' button is present on each card.

3.3.2.7.1.1 SSNIP Test

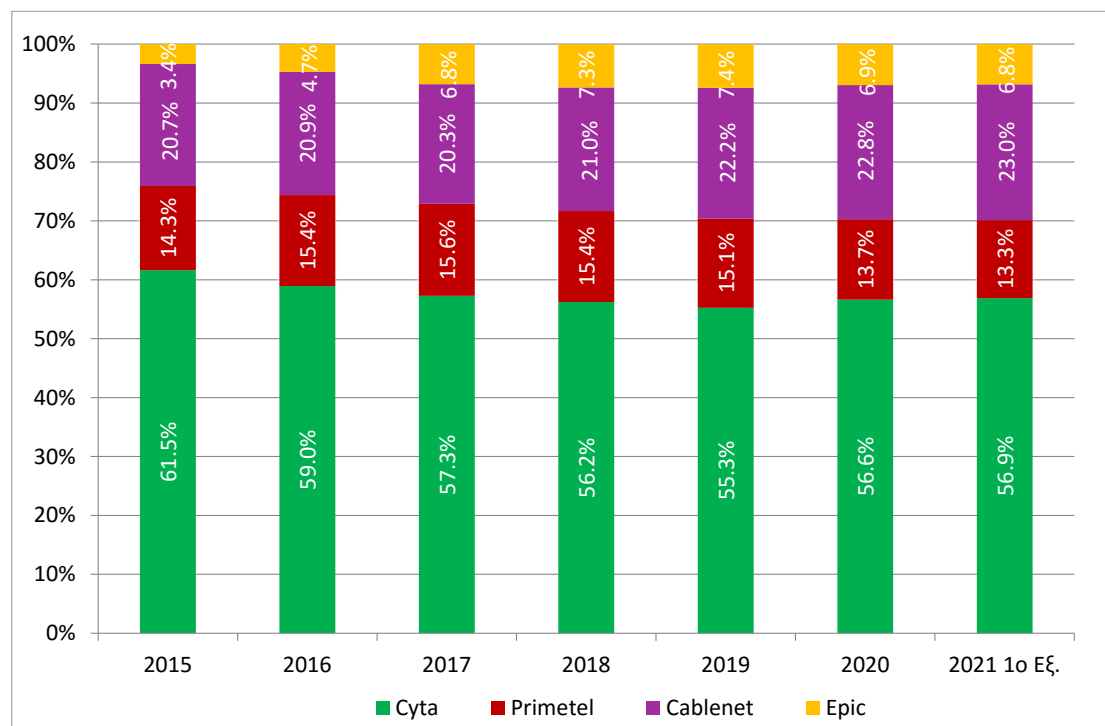
Σύμφωνα με την έρευνα καταναλωτών³¹ του ΓΕΡΗΕΤ στην ερώτηση «*Εάν όλα τα άλλα (χαρακτηριστικά υπηρεσίας, προσφορές για αντίστοιχα άλλων παροχέων) έμεναν τα ίδια, και ο παροχέας σας αύξανε την τιμή της υπηρεσίας πρόσβασης κατά 10%, κατά πόσο θα εξετάζατε*

³⁰ <https://cablenet.com.cy/%cf%80%ce%b1%ce%ba%ce%b5%cf%84%ce%b1-internet-3/>

³¹ Βλ. έρευνα καταναλωτών ΓΕΡΗΕΤ για την Αγορά 1 και 3β, Ιούλιος 2021

το ενδεχόμενο να αλλάξατε παροχέα;» το 54% από το σύνολο συνδρομητών απάντησαν πως θα άλλαζαν παροχέα. Σε επίπεδο παροχέα, από την CYTA το 45% των συνδρομητών της δήλωσαν πως θα άλλαζαν παροχέα, από την Primetel, το 64% των συνδρομητών της, από Cablenet το 70% των συνδρομητών της και από την Epic το 73%. Η ευκολία με την οποία οι συνδρομητές δηλώνουν πως θα άλλαζαν παροχέα καταδεικνύει την καλή λειτουργία της αγοράς αφού παρέχει λιανικές επιλογές στους καταναλωτές γεγονός που διαφαίνεται και μέσα από τις αλλαγές των μεριδίων αγοράς τα τελευταία χρόνια στο Γράφημα 1.

Γράφημα 1 –Μερίδια Αγοράς Σταθερής Ευρυζωνικής Πρόσβασης

3.3.2.7.1.2 Υποκαταστασιμότητα Μεταξύ Σταθερής και Κινητής Ευρυζωνικής.

Πέραν από την υποκαταστασιμότητα μεταξύ των λιανικών υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης που προσφέρονται από δίκτυα σταθερής, ο ΕΕ αξιολόγησε το ενδεχόμενο να αποτελεί υποκατάστατο το προϊόν ευρυζωνικής πρόσβασης που προσφέρεται από τα δίκτυα κινητής (4G/5G). Τα αποτελέσματα που συγκεντρώθηκαν από τις απαντήσεις στην έρευνα καταναλωτών που διεξήχθη για λογαριασμό του ΓΕΡΗΕΤ, δεικνύουν ότι καταναλωτές χρησιμοποιούν το δίκτυο κινητής κυρίως για κλήσεις μέσω εφαρμογών Over The Top (OTT) και για πρόσβαση σε δίκτυα κοινωνικής δικτύωσης. Η ευρυζωνική πρόσβαση από το δίκτυο κινητής θεωρείται υποκατάστατο της ευρυζωνικής πρόσβασης σε σταθερή θέση από το 33% των

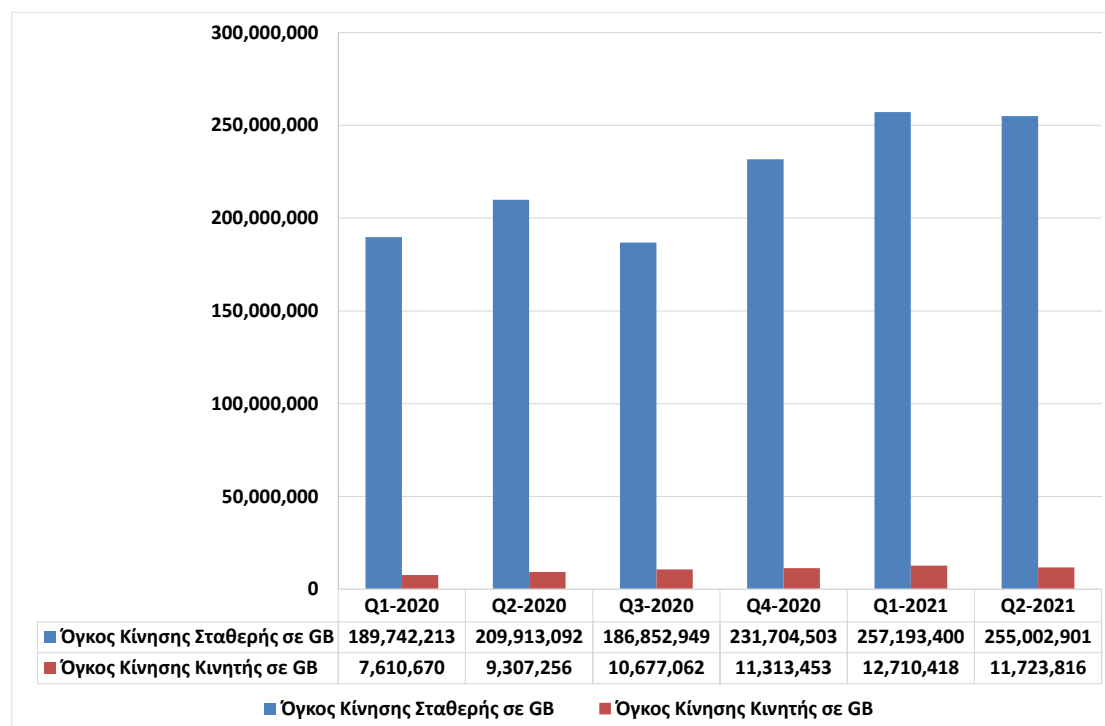
συνδρομητών κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης με ένα αντίστοιχο 33% να δηλώνει ότι δεν αποτελεί υποκατάστατο και ένα 34% να μην είναι σε θέση να δώσει απάντηση. Επιπρόσθετα για τους ερωτηθέντες καταναλωτές που διαθέτουν και σταθερή και ευρυζωνική πρόσβαση τέθηκε το ερώτημα «*Τι θα σας ωθούσε να αντικαταστήσετε την σταθερή σύνδεση σας με την κινητή πρόσβαση στο διαδίκτυο;*» το 45% δήλωσαν πως δεν θα την αντικαθιστούσαν, το 24% θα το έπραττε αν η τιμολόγηση ήταν χαμηλότερη και το 21% αν υπήρχε απεριόριστη χρήση δεδομένων.

Οι απαντήσεις του δείγματος των καταναλωτών που αντιλαμβάνονται υποκαταστασιμότητα μεταξύ κινητής και σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης, πέραν από την προκατάληψη εξαιτίας της χρήσης, προφανώς επηρεάζονται από άγνοια αναφορικά με μια θεμελιώδη διαφορά μεταξύ κινητών και σταθερών ευρυζωνικών υπηρεσιών η οποία αφορά στο γεγονός ότι η κατανομή της χωρητικότητας δεδομένων του κινητού δικτύου γίνεται από κοινού με άλλους χρήστες εντός της γεωγραφικής περιοχής που καλύπτει ένας συγκεκριμένος σταθμός ραδιοεπικοινωνιών. Δεδομένου ότι τόσο η χρήση όσο και ο αριθμός των συνδεδεμένων χρηστών μεταβάλλονται συνεχώς, είναι δύσκολο να προβλεφθεί η ταχύτητα που θα έχει κάποιος χρήστης σε κάθε δεδομένη στιγμή και πώς θα λειτουργήσουν στη συσκευή του οι διάφορες υπηρεσίες. Στοιχείο το οποίο ενισχύει την πιο πάνω προσέγγιση αποτελεί το γεγονός ότι το 67% των ερωτηθέντων καταναλωτών δήλωσε αδυναμία να εκτιμήσει την ταχύτητα της κινητής τους πρόσβασης στο διαδίκτυο, με μόνο ένα 5% να εκτιμά ορθά ότι η ταχύτητα είναι άνω των 50 Mbps.

Τέλος σύμφωνα με τα στοιχεία του παρατηρητηρίου αγοράς του ΓΕΡΗΕΤ μόνο το 4% του όγκου δεδομένου διακινείται μέσω των κινητών δικτύων (Γράφημα 2).

Γράφημα 2 - Όγκος Δεδομένων Σταθερής και Κινητής Ευρυζωνικής Πρόσβασης

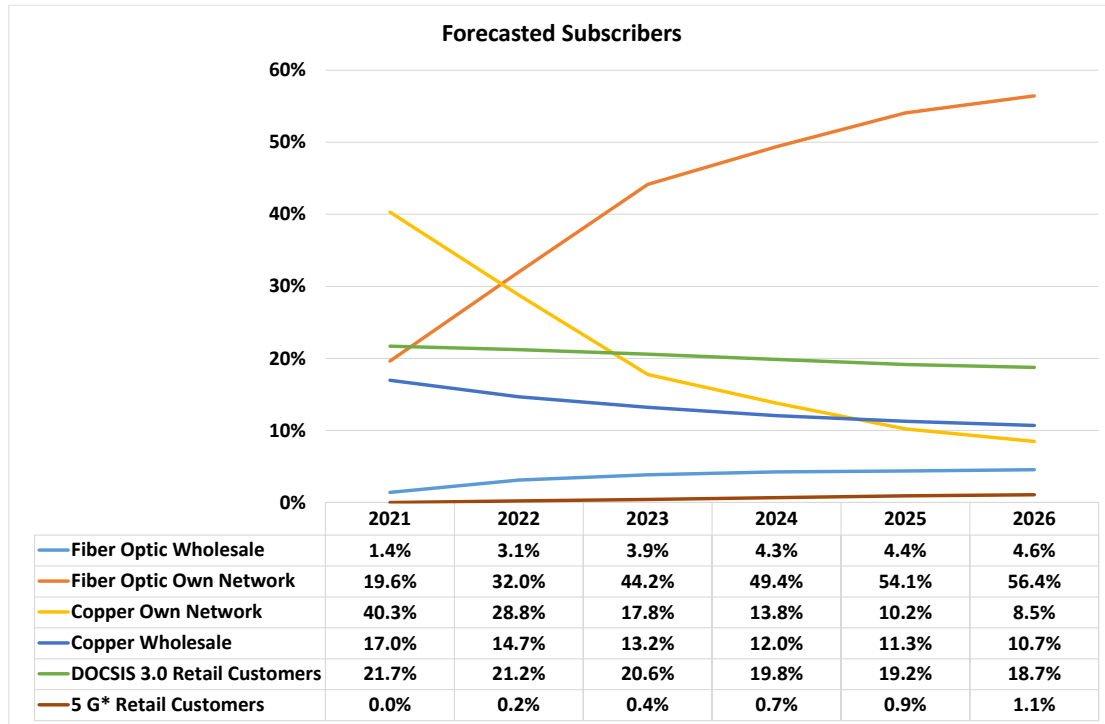

Καθίσταται, επομένως, προφανές ότι τα προϊόντα ευρυζωνικής πρόσβασης κινητής δεν βρίσκονται στην ίδια σχετική αγορά με προϊόντα ευρυζωνικής πρόσβασης που προσφέρονται από σταθερά δίκτυα.

Ακόμα και στην περίπτωση της προσφοράς προϊόντος ευρυζωνικής πρόσβασης σε σταθερή θέση μέσω δικτύου κινητής (FWA), υπάρχουν περιορισμοί που αφορούν τον συνολικό όγκο δεδομένων (upload/download) στη διάθεση του χρήστη. Σε ερώτημα που τέθηκε σε όλους τους καταναλωτές που διαθέτουν σταθερή ευρυζωνική πρόσβαση εάν διαθέτουν μηνιαία συνδρομή σε διαδικτυακή πλατφόρμα τηλεόρασης (πχ. Netflix, Youtube) το 50% απάντησε θετικά καταδεικνύοντας τις αυξημένες ανάγκες σε όγκο δεδομένων. Περαιτέρω το 70% των καταναλωτών που κάνει streaming το χαρακτήρισε πάρα πολύ/αρκετά σημαντικό. Ως εκ τούτου οι δύο κατηγορίες προϊόντων ευρυζωνικής πρόσβασης καθίστανται ως μη υποκατάστατες, τουλάχιστον για τη χρονική διάρκεια της παρούσας περιόδου αναφοράς.

Τέλος αξίζει να σημειωθεί ότι στις προβλέψεις που έδωσαν οι ίδιοι οι παροχείς για τον αριθμό συνδέσεων 5G που θα έχουν ως FWA το ποσοστό αυτών ήταν μόλις το 1,1% για τη χρονική διάρκεια της παρούσας περιόδου αναφοράς (Γράφημα 3).

Γράφημα 3 -Πρόβλεψη Σταθερών Ευρυζωνικών Συνδέσεων ανά τύπο Σύνδεσης

Περαιτέρω, η ποιοτική ανάλυση που προηγείται, ενισχύεται από τα αριθμητικά αποτελέσματα ελέγχου συσχετισμού (correlation, R-square) που έγινε από το ΓΕΡΗΕΤ μεταξύ του αριθμού των σταθερών ευρυζωνικών συνδέσεων και αυτού των κινητών ευρυζωνικών συνδέσεων, κατά τον οποίο παρουσιάζονται υψηλά θετικοί συσχετισμοί των αριθμών αυτών κατά τα τελευταία 11 χρόνια με το R-square= 0,989, βλ. Πίνακα 3, γεγονός που παραπέμπει σε συμπληρωματικές και όχι υποκατάστατες υπηρεσίες. Η σχέση αυτή δεν αναμένεται να διαφοροποιηθεί κατά τη χρονική διάρκεια της περιόδου αναφοράς αυτής της εξέτασης αγοράς.

Πίνακας 3 – Συνδρομές Σταθερή και Κινητής Ευρυζωνικής

Έτος	Συνδρομητές Σταθερής Ευρυζωνικής	Συνδρομητές Κινητής Ευρυζωνικής
2010	194,455	15,729
2011	212,149	47,382
2012	220,582	60,270
2013	228,709	77,437
2014	243,611	188,848
2015	260,640	297,896
2016	278,483	397,271

2017	295,686	471,849
2018	313,462	537,406
2019	326,565	548,758
2020	332,080	570,972
R-square		
	Συνδρομητές Σταθερής Ευρυζωνικής	Συνδρομητές Κινητής Ευρυζωνικής
Συνδρομητές Σταθερής Ευρυζωνικής	1	
Συνδρομητές Κινητής Ευρυζωνικής	0.989	1

Τέλος, σημειώνεται ότι στην Κύπρο δεν προσφέρονται προϊόντα λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης από δίκτυα επίγειας ψηφιακής τηλεόρασης. Η δε προσφορά μέσω δορυφορικού δικτύου αντιπροσωπεύει ποσοστό μικρότερο του 0.1%.

3.3.2.7.2 Δυνατότητα Υποκατάστασης της Προσφοράς

Η δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς εξετάζει την περίπτωση παροχών που δεν δραστηριοποιούνται στην προσφορά λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης να εισέλθουν στην εν λόγω αγορά, εντός λογικού χρονικού διαστήματος, μετά από αύξηση της μικρής αλλά ουσιώδους και διαρκούς σχετικής τιμής. Σε περιπτώσεις όπου το συνολικό κόστος αλλαγής της παραγωγής προκειμένου να παραχθεί το νέο προϊόν είναι σχετικά αμελητέο, το προϊόν αυτό μπορεί να περιληφθεί στον ορισμό της αγοράς προϊόντων.

Στο χρονικό πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης δεν αναμένεται ότι παροχές άλλοι από αυτούς που δραστηριοποιούνται ήδη στη λιανική αγορά προϊόντων ευρυζωνικής πρόσβασης σε σταθερή θέση θα είναι σε θέση να αναπτύξουν υποδομή η οποία να συγκρίνεται σε επίπεδο κάλυψης (100%)³² των ελεύθερων περιοχών της Κυπριακής Δημοκρατίας με την υποδομή που διαθέτει αυτή τη στιγμή ο υπόχρεος παροχέας (CYTA) ή η Cablenet (57%), εξαιτίας τόσο του μεγάλου ύψους επένδυσης που απαιτείται, είτε αυτό αφορά σε ανάπτυξη ιδιόκτητου δικτύου πρόσβασης είτε σε επένδυση για να αξιοποιηθούν υφιστάμενες συμμετρικές (π.χ. συνεγκατάσταση) ή και ασύμμετρες (π.χ. αδειοδομημένη πρόσβαση στον τοπικό υπο/βρόχο, χονδρική τοπική πρόσβαση σε σταθερή θέση (VULA), χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση

³² Πηγή Broadband Coverage in Europe 2019 Mapping progress towards the coverage objectives of the Digital Agenda A study prepared for the European Commission DG Communications Networks, Content & Technology.

(Bitstream)) ρυθμιστικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν στον παροχέα με ΣΙΑ, αλλά και του χρόνου που χρειάζεται για την ανάπτυξή της. Περαιτέρω, τόσο η απροθυμία της ΑΗΚ, ως ιδιοκτήτη δικτύου οπτικών ινών, να αναπτύξει δίκτυο πρόσβασης, όσο και η έλλειψη ζήτησης συχνοτήτων για την ανάπτυξη δικτύου σταθερής ασύρματης πρόσβασης περιορίζουν τους εν δυνάμει παροχείς για την περίοδο αναφοράς στους CYTA, Primetel, epic και Cablenet.

3.3.2.8 Συμπέρασμα

Στηριζόμενος στην ανάλυση η οποία προηγήθηκε, ο ΕΕ συμπεραίνει ότι η λιανική αγορά ευρυζωνικής πρόσβασης σε σταθερή θέση, περιλαμβάνει τα σχετικά προϊόντα που προσφέρονται μέσω του χάλκινου δικτύου με χρήση της τεχνολογίας VDSL (περιλαμβανομένων των τεχνικών bonding και vectoring), μέσω του δικτύου οπτικών ινών και μέσω του δικτύου ομοαξονικών καλωδίων.

3.3.3. Αξιολόγηση του επιπέδου του ανταγωνισμού της αγοράς λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης μετά τη ρύθμιση της αγοράς χονδρικής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση

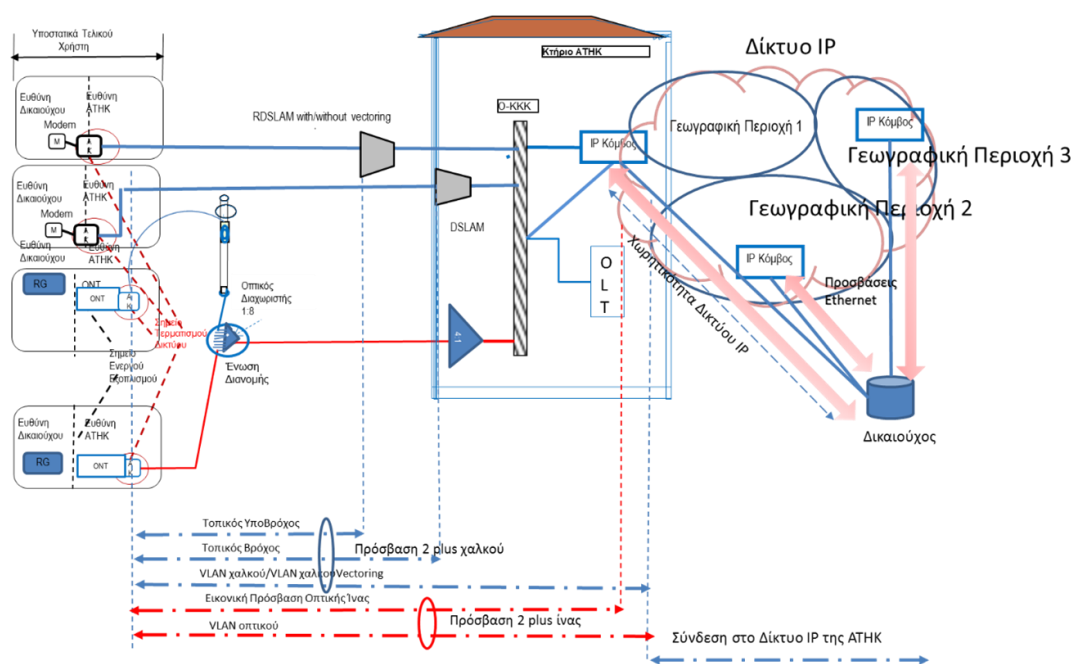
Ο ΕΕ οφείλει να εξετάσει κατά πόσο η ρύθμιση της αγοράς τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση είναι ικανή στο να αντιμετωπίσει τις αδυναμίες του ανταγωνισμού στην αγορά λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης.

Η είσοδος ενός παροχέα μέσω της χονδρικής τοπικής πρόσβασης, άσχετα αν δεν απαιτεί την ανάπτυξη ενσύρματου δικτύου πρόσβασης, απαιτεί την επένδυση σε ενεργό και παθητικό εξοπλισμό και την αγορά υπηρεσιών συνεγκατάστασης π.χ. σε αγωγούς, Κεντρικούς Καταμεμητές Καλωδίων, Διακλαδωτές Καλωδίων κτλ ειδικά στις περιοχές που θα διατηρηθεί το χάλκινο δίκτυο της CYTA. Η αυξημένη αυτή αρχική επένδυση δύναται να αποφευχθεί μέσω της επόμενης χονδρικής αγοράς, δηλαδή της χονδρικής αγοράς κεντρικής πρόσβασης.

Όσον αφορά την ανάπτυξη οπτικού δικτύου της CYTA τοπολογίας GPON, ο Επίτροπος θεωρεί ότι με την επιβολή της ρυθμιστικής υποχρέωσης της εικονικής πρόσβασης στο πρώτο σημείο συγκέντρωσης του δικτύου οπτικών ινών (βλ. έγγραφο κοινοποίησης αγοράς 3α), δηλαδή στο επίπεδο του σημερινού τοπικού τηλεφωνικού κέντρου, οι εναλλακτικοί παροχείς θα μπορούν εύκολα και οικονομικά να μεταστραφούν στις περιοχές αυτές, από την αγορά χονδρικής πρόσβασης στο δίκτυο χαλκού, στην αγορά χονδρικής εικονικής πρόσβασης στο δίκτυο οπτικής ίνας της CYTA.

Επιπρόσθετα το 3^ο τρίμηνο του 2019 η CYTA προσέφερε εναλλακτική εμπορική συμφωνία³³ για την παροχή χονδρικών υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης, και ήρθε σε συμφωνία με τους τρεις κύριους εναλλακτικούς παροχείς. Με την εμπορική συμφωνία Ευρυζωνικής Πρόσβασης 2 IP PLUS ο παροχέας έχει τη δυνατότητα να προσφέρει υπηρεσίες δεδομένων σε Τελικούς Χρήστες, οι οποίοι βρίσκονται σε γεωγραφικές περιοχές που καλύπτονται από τους (Απομακρυσμένους) Πολυπλέκτες Ψηφιακής Συνδρομητικής Γραμμής ΠΨΣΓ/ΑΠΨΣΓ της CYTA και σε γεωγραφικές περιοχές στις οποίες έχει αναπτυχθεί το Δίκτυο Πρόσβασης Οπτικών Ινών της CYTA. Ο Δικαιούχος συνδέεται σε τρεις (3) κόμβους IP (βλ. σχήμα 13). Όσο αφορά τα χαρακτηριστικά της υπηρεσίας παρέχεται ένα Q-VLAN για όλα τα είδη υπηρεσιών χωρίς τη δυνατότητα παροχής multicast και χωρίς τη δυνατότητα διαφοροποίησης της ποιότητας μεταξύ των υπηρεσιών (φωνή, διαδίκτυο, τηλεόραση)

Σχήμα 13 – Αρχιτεκτονική Παροχής Υπηρεσίας μέσω Εμπορικής Συμφωνίας Ευρυζωνικής Πρόσβασης 2 IP PLUS

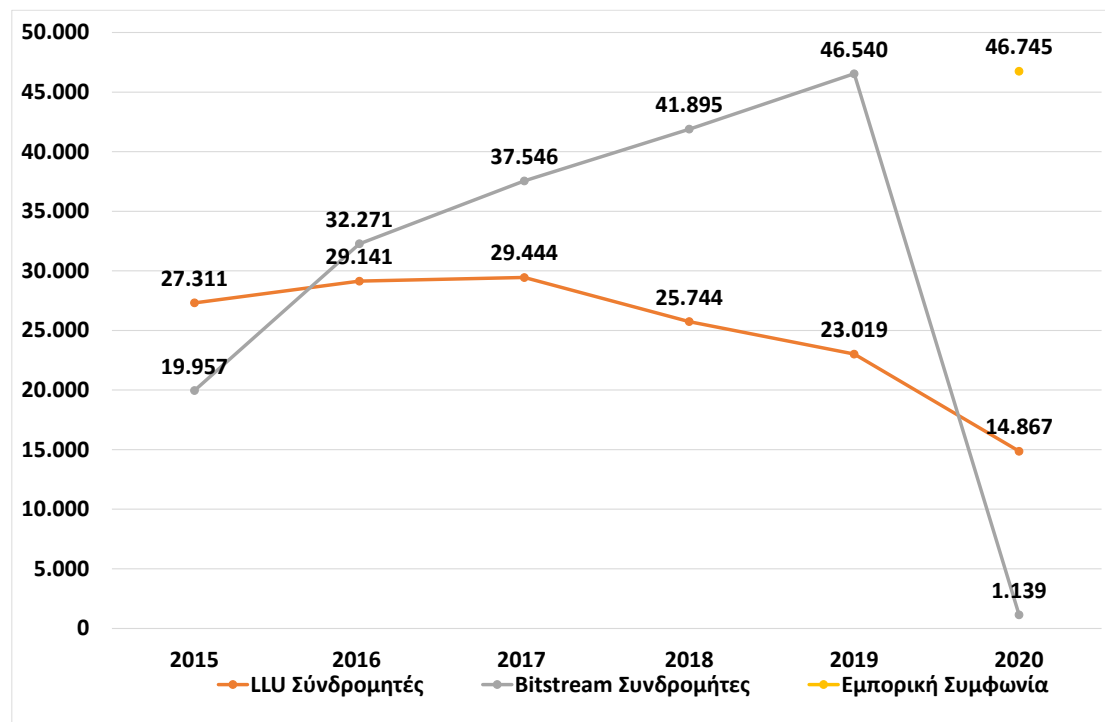

Η εμπορική συμφωνία καλύπτει υπηρεσίες πρόσβασης που καλύπτουν τόσο το δίκτυο χαλκού όσο και το οπτικό δίκτυο³⁴ και έχει παρατηρηθεί σημαντική μετάβαση των χονδρικών πελατών (LLU, Bitstream), (Γράφημα 4)

³³ Εμπορική συμφωνία Ευρυζωνικής Πρόσβασης 2 IP PLUS

³⁴ Τα τεχνικά χαρακτηριστικά της υπηρεσίας που παρέχεται στην εμπορική συμφωνία αντιστοιχούν σε παροχή ευρυζωνικής πρόσβασης σε κεντρική θέση (WCA).

Γράφημα 4 –Χονδρικές Συνδρομές Σταθερής Ευρυζωνικής Πρόσβασης

Επομένως ο ΕΕ εξακολουθεί να θεωρεί ότι, σε σχέση με το οπτικό δίκτυο και μόνο της CYTA, δεν απαιτείται οποιαδήποτε ρύθμιση σε επίπεδο της αγοράς χονδρικής κεντρικής πρόσβασης αφού η αγορά δύναται να καταστεί ανταγωνιστική με την επιβολή της ρύθμισης στην αγορά χονδρικής τοπικής πρόσβασης.

3.3.4 Χονδρικό Επίπεδο

3.3.4.1 Αγορά Χονδρικής Κεντρικής Πρόσβασης

Η αγορά χονδρικής κεντρικής πρόσβασης διαχωρίζεται από την αγορά χονδρικής τοπικής πρόσβασης με βάση τα ακόλουθα χαρακτηριστικά

1. Τη θέση στην οποία ο παροχέας αποκτά πρόσβαση.
2. Τη δυνατότητα να παρέχει εγγυημένο εύρος ζώνης στους συνδρομητές του παροχέα.
3. Την ευελιξία που προκύπτει από τον έλεγχο του δικτύου, η οποία καθιστά εφικτή τη διαφοροποίηση των προϊόντων στο επίπεδο της λιανικής.

Τα προϊόντα πρόσβασης μέσω της ΧΚΠ παρέχονται σε ένα πιο ψηλό και πιο κεντρικό επίπεδο του δικτύου και χρησιμοποιούνται για την παροχή 'best-effort' λιανικών υπηρεσιών με

περιορισμένες δυνατότητες για δικαιούχους παροχείς στο να διαφοροποιήσουν τη λιανική τους προσφορά λόγω ψηλότερης αναλογίας συγκέντρωσης (contention ratio) και περιορισμένου ελέγχου του δικτύου.

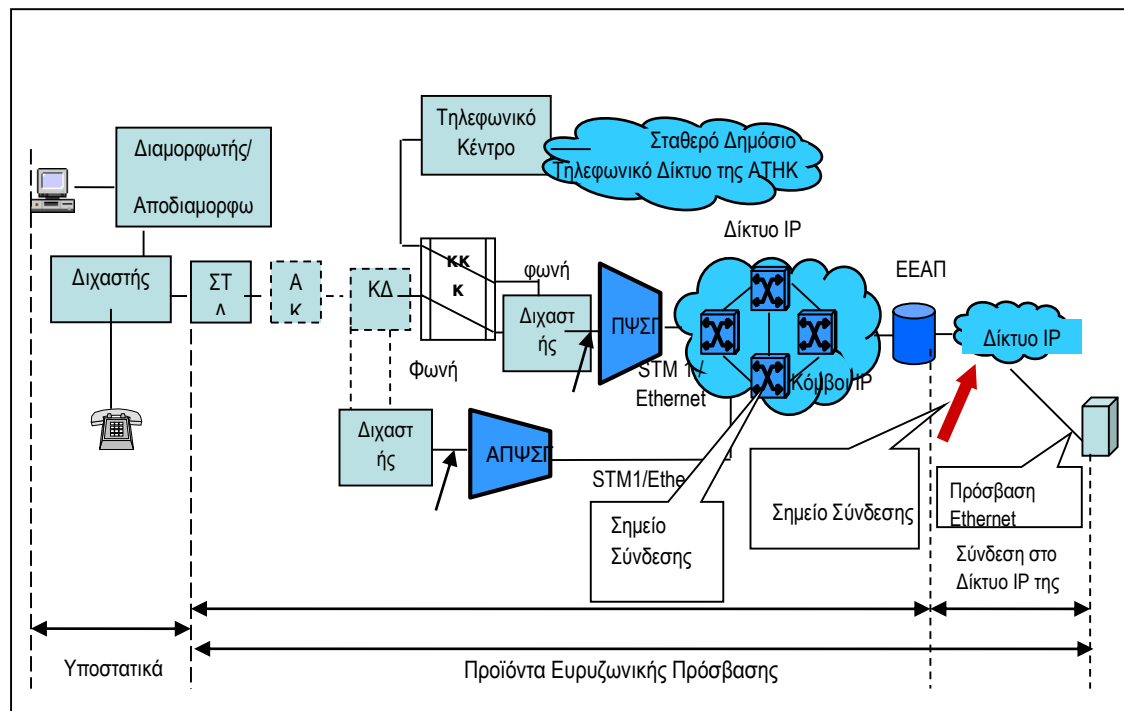
3.3.4.2 Τρόποι πρόσβασης εναλλακτικών παροχών στο δίκτυο της CYTA

Η CYTA μπορεί να προσφέρει στο δίκτυο της τους πιο κάτω τρόπους πρόσβασης σύμφωνα με το Σχήμα 14:

- (α) Προϊόν Ευρυζωνικής Πρόσβασης 2 IP και
- (β) Προϊόν Ευρυζωνικής Πρόσβασης 3 IP

Οι δικαιούχοι παροχείς λαμβάνουν υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης μόνο μέσω του προϊόντος Ευρυζωνικής Πρόσβασης 3 IP αφού δεν υπήρχε ενδιαφέρον σύνδεσης μέσω του προϊόντος 2IP.

Σχήμα 14

Στο προϊόν Ευρυζωνικής Πρόσβασης 2 IP η CYTA μπορεί προσφέρει Πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο ή/και Τοπικό Υπο-βρόχο του Τελικού Χρήστη με ταυτόχρονη παροχή σταθερής τηλεφωνίας στον Τελικό Χρήστη και τη μεταφορά της κίνησης προς και από το Σημείο Τερματισμού Δικτύου μέχρι τις Πύλες (Χονδρικό xDSL 2 ή Χονδρικό VDSL 2) Η CYTA παρέχει τη δυνατότητα, εάν της ζητηθεί από το Δικαιούχο, να εγκαθιστά, λειτουργεί και υποστηρίζει τον δικό της τερματικό εξοπλισμό στα υποστατικά του Τελικού Χρήστη του Δικαιούχου.

Επίσης η CYTA μπορεί προσφέρει το προϊόν Πρόσβασης 2 Naked xDSL και προσφέρει πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο ή/και Τοπικό Υπο-βρόχο του Τελικού Χρήστη χωρίς την ταυτόχρονη παροχή σταθερής τηλεφωνίας στον Τελικό Χρήστη και τη μεταφορά της κίνησης προς και από το Σημείο Τερματισμού Δικτύου μέχρι τις Πύλες.

Στο προϊόν Ευρυζωνικής Πρόσβασης 3 IP η CYTA προσφέρει πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο ή/και Τοπικό Υπο-βρόχο του Τελικού Χρήστη με ταυτόχρονη παροχή σταθερής τηλεφωνίας στον Τελικό Χρήστη και τη μεταφορά της κίνησης προς και από το Σημείο Τερματισμού του Δικτύου μέχρι τον ΕΕΑΠ (Χονδρικό xDSL 3 και Χονδρικό VDSL 3) η CYTA παρέχει τη δυνατότητα, εάν της ζητηθεί από το Δικαιούχο, να εγκαθιστά, λειτουργεί και υποστηρίζει τον δικό της τερματικό εξοπλισμό στα υποστατικά του Τελικού Χρήστη του Δικαιούχου.

Επίσης η CYTA προσφέρει το προϊόν Πρόσβασης 3 Naked xDSL που περιλαμβάνει πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο ή/και Τοπικό Υπο-βρόχο του Τελικού Χρήστη χωρίς την ταυτόχρονη παροχή σταθερής τηλεφωνίας στον Τελικό Χρήστη και τη μεταφορά της κίνησης προς και από το Σημείο Τερματισμού του Δικτύου μέχρι τον ΕΕΑΠ (Χονδρικό xDSL 3 και Χονδρικό VDSL 3).

3.3.4.3 Δυνατότητα Υποκατάστασης της Ζήτησης

Η CYTA αναπτύσσει παράλληλα με την λειτουργία του δικτύου πρόσβασης χαλκού, το οποίο θα συνεχίσει να αξιοποιεί τη χρήση της τεχνολογίας VDSL και των τεχνικών bonding και vectoring, δίκτυο πρόσβασης οπτικών ινών (FTTH – GPON)³⁵. Η δεδηλωμένη πρόθεση 2 άλλων παροχέων να αναπτύξουν ξεχωριστό δίκτυο πρόσβασης οπτικών ινών παράλληλα με αυτό της CYTA διευρύνει το πεδίο διερεύνησης της υποκαταστασιμότητας της ζήτησης στη χονδρική αγορά³⁶ ανάμεσα στα χονδρικά προϊόντα που προσφέρονται με τη χρήση υποδομής χαλκού, οπτικών ινών και ομοαξωνικών καλωδίων στο δίκτυο πρόσβασης.

Τόσο η υποδομή χαλκού όσο και η υποδομή οπτικών ινών σε τοπολογία GPON μπορούν να υποστηρίξουν αντίστοιχα χονδρικά προϊόντα κεντρικής πρόσβασης. Οι υπηρεσίες κεντρικής πρόσβασης σε δίκτυα χαλκού και οι υπηρεσίες τοπικής πρόσβασης σε δίκτυο οπτικών ινών ανήκουν στην ίδια αγορά.

Μέσω του ομοαξωνικού δικτύου δεν προσφέρονται σήμερα οποιαδήποτε χονδρικά προϊόντα ευρυζωνικής πρόσβασης ούτε και υπάρχει οποιαδήποτε πρόθεση από τον παροχέα του δικτύου να προσφέρει χονδρική πρόσβαση στον χρονικό ορίζοντα της παρούσας εξέτασης. Ακόμη και

³⁵ Με τους δύο τύπους δικτύων να αντιμετωπίζονται ως φέροντες υποκατάστατα προϊόντα σε χονδρικό επίπεδο λιανικό (βλ. ανάλυση στην Επεξηγηματική Σημείωση)

³⁶ Βλ. ορισμό λιανικής αγοράς που προηγήθηκε στο Μέρος 3.

εάν επρόκειτο να δοθεί χονδρική προσφορά στο ομοαξωνικό δίκτυο, η προς το παρόν περιορισμένη γεωγραφική κάλυψη, καθώς και το κόστος πιθανής μετάβασης από παρόμοια υπηρεσία μέσω του χάλκινου δικτύου θα περιορίζαν το να θεωρηθεί το προϊόν ως υποκατάστατο από την πλευρά της ζήτησης.

3.3.4.4. Δυνατότητα Υποκατάστασης Προσφοράς

Το εκτεταμένο χάλκινο δίκτυο²⁵ αναπτύχθηκε από τον εγκατεστημένο παροχέα (CYTA) κατά τη διάρκεια σημαντικής χρονικής περιόδου και ως επί το πλείστον κατά την περίοδο του μονοπωλίου της (μέχρι το 2003) για την παροχή υπηρεσιών τηλεφωνίας και δεδομένων στην Κύπρο. Επομένως η επιθυμία ανάπτυξης ενός αντίστοιχου δικτύου πρόσβασης από άλλους παροχείς θα παρουσίαζε σημαντικές δυσκολίες σε επίπεδο τεχνικής ανάπτυξης αλλά κυρίως επίτευξης μιας αποδοτικής επένδυσης.

Η παράλληλη ανάπτυξη οπτικών δικτύων εκ μέρους των εναλλακτικών παροχέων δημιουργεί συνθήκες για πιθανή σύναψη εμπορικών συμφωνιών για παροχή χονδρικής πρόσβασης μεταξύ τους. Στο χρονικό ορίζοντα κάλυψης της εξέτασης αγοράς αναμένεται πως περίπου 60% από τα υποστατικά θα διαθέτουν κάλυψη με 1 δίκτυο οπτικών ινών εναλλακτικού παροχέα ενώ 2% περίπου από τα υποστατικά θα διαθέτουν κάλυψη από 2 δίκτυα οπτικών ινών εναλλακτικών παροχέων. Παρόλα αυτά, όπως έχει αναφερθεί, το γεωγραφικό αποτύπωμα των δικτύων οπτικών ινών των εναλλακτικών παροχέων θα είναι περιορισμένο και ως εκ τούτου για να έχει ο εκάστοτε εναλλακτικός παροχέας δυνατότητα παγκύπριας κάλυψης θα πρέπει να αγοράζει υποχρεωτικά χονδρικές υπηρεσίες από την CYTA.

Εναλλακτικά, χονδρική προσφορά υπηρεσίας θα μπορούσε να λαμβάνεται από δίκτυα FWA για τα οποία, όμως, δεν υπήρξε ενδιαφέρον για αδειοδότηση όπως εξηγήθηκε στην παράγραφο 3.3.2.5.

Περαιτέρω, ούτε η ΑΗΚ η οποία διαθέτει ιδιόκτητο δίκτυο οπτικών ινών είναι σε θέση να αποτελέσει εναλλακτική λύση αφού (α) το δίκτυο της δεν φθάνει στο υποστατικό του τελικού χρήστη, και (β) δεν σκοπεύει, εντός του χρονικού πλαισίου αναφοράς της παρούσας εξέτασης αγοράς, να αναπτύξει δίκτυο πρόσβασης ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Από τους εναλλακτικούς παροχείς κανένας δεν έχει εκδηλώσει πρόθεση προσφοράς υπηρεσιών χονδρικής κεντρικής πρόσβασης σε άλλους εναλλακτικούς παροχείς (βλ. παροχέας ομοαξωνικού δικτύου) λόγω και του περιορισμένου περιθωρίου κέρδους που κάτι τέτοιο προβλέπει.

3.3.5. Συμπέρασμα αναφορικά με τη σχετική Αγορά προϊόντων και υπηρεσιών

Ο ΕΕ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, στο χρονικό πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης, η σχετική αγορά χονδρικής κεντρικής πρόσβασης περιλαμβάνει την παροχή από την CYTA υπηρεσιών χονδρικής κεντρικής πρόσβασης μέσω τεχνολογιών xDSL τόσο σε τρίτα μέρη όσο και σε επίπεδο αυτοπρομήθειας³⁷. Η αγορά αυτή δεν συμπεριλαμβάνει τις υπηρεσίες αδεσμοποίησης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και την παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών μέσω άλλων εναλλακτικών υποδομών πρόσβασης (όπως π.χ. FTTH Wireless, Cable , PLC). Επίσης η αγορά αυτή δεν συμπεριλαμβάνει την απλή μεταπώληση (simple resale) χονδρικών υπηρεσιών κεντρικής πρόσβασης μέσω xDSL υπηρεσιών που δυνατό να προσφέρει η CYTA (μέσω εναλλακτικών παροχών) στους τελικούς χρήστες.

3.4 Η σχετική Γεωγραφική Αγορά

Ο ΕΕ εξέτασε στο πλαίσιο καθορισμού της σχετικής γεωγραφικής αγοράς το ενδεχόμενο η σχετική γεωγραφική αγορά να διαχωρίζεται σε ανταγωνιστικές και μη περιοχές. Ο ΕΕ εξέτασε τα ακόλουθα (με τα πορίσματα του να πλαισιώνουν κάθε σημείο μελέτης):

(α) το νομικό κανονιστικό πλαίσιο που ισχύει στην Κύπρο: δεν διαφοροποιείται στις επιμέρους περιοχές, ενώ επισημαίνεται η ανυπαρξία νομικών / κανονιστικών φραγμών αναφορικά με την δραστηριοποίηση των αδειοδοτημένων παροχών σε όλη την Κυπριακή επικράτεια αφού οι άδειες που έχουν στην κατοχή τους οι παροχείς είναι εθνικής εμβέλειας που σημαίνει ότι είναι στην διακριτική ευχέρεια των παροχών να παρέχουν υπηρεσίες σε όλη την Κύπρο,

(β) την τιμολογιακή πολιτική της CYTA: η CYTA η οποία προσφέρει τα σχετικά λιανικά και χονδρικά προϊόντα με ομοιόμορφη τιμή, όρους και με ομοιόμορφο τρόπο, σε ολόκληρη την επικράτεια που ελέγχεται από την Κυπριακή Δημοκρατία, χωρίς να γίνεται κανένας διαχωρισμός ανάλογα με την περιοχή,

(γ) την τιμολογιακή πολιτική των εναλλακτικών παροχών οι οποίοι χρησιμοποιούν υποδομή την οποία τους παραχωρεί χονδρικά (Υπόδειγμα παροχής χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης ή/και Υπόδειγμα παροχής αδεσμοποιητής πρόσβασης στον τοπικό υπο/βρόχο) η CYTA: κάθε εναλλακτικός παροχέας διατηρεί ομοιόμορφη τιμολογιακή πολιτική σε ολόκληρη την επικράτεια που ελέγχεται από την Κυπριακή Δημοκρατία, χωρίς να γίνεται κανένας διαχωρισμός ανάλογα με την περιοχή,

(δ) τις διαφοροποιήσεις στις προτιμήσεις των λιανικών πελατών αναφορικά με την παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών: παρόλο που τα ποσοστά διείσδυσης σε ό,τι αφορά στην ευρυζωνική

³⁷ Η παροχή χονδρικής κεντρικής πρόσβασης συνιστά εκ των πραγμάτων αυτοπρομήθεια αφού παρέχεται εξ ολοκλήρου εσωτερικά από την ΑΤΗΚ (από τις μονάδες χονδρικής στις μονάδες λιανικής προσφοράς υπηρεσιών)
Αρ. Εγγράφου ΓΕΡΗΕΤ ΕΑ3β/2022

πρόσβαση στις αστικές περιοχές είναι σαφώς υψηλότερα από εκείνα στις αγροτικές περιοχές (γεγονός που οφείλεται κυρίως στην διαθεσιμότητα της υπηρεσίας), δεν παρατηρούνται διαφοροποιήσεις στην συμπεριφορά των χρηστών (π.χ. αναφορικά με τις προτιμήσεις στην ταχύτητα πρόσβασης) που να δικαιολογούν διαχωρισμό, καταλήγει στην άποψη ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για την παροχή χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης καλύπτει όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

3.5 Γενικό Συμπέρασμα

Καταληκτικά, Ο ΕΕ έχει διαμορφώσει την άποψη ότι υπάρχει μια διακριτή σχετική αγορά στην Κύπρο για τη παροχή χονδρικής κεντρικής πρόσβασης η οποία περιλαμβάνει την παροχή χονδρικών ευρυζωνικών υπηρεσιών μέσω τεχνολογιών xDSL τόσο σε τρίτα μέρη όσο και σε επίπεδο αυτοπρομήθειας. Η σχετική αγορά καλύπτει γεωγραφικά όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

3.6 Τεστ Τριών Κριτηρίων

Δεδομένου ότι η αγορά Χονδρικής παροχής κεντρικής πρόσβασης, σε σταθερή θέση, για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης δεν περιλαμβάνεται στην Σύσταση του 2020 πρέπει να εφαρμοστεί το τεστ των τριών (3) κριτηρίων προκειμένου να κριθεί εάν η αγορά εξακολουθεί να υπόκειται σε ex ante ρύθμιση, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές εθνικές συνθήκες της Κύπρου. Τα τρία κριτήρια αφορούν στο κατά πόσον:

1. Η αγορά υπόκειται σε υψηλούς και μη παροδικούς φραγμούς εισόδου,
2. Η αγορά έχει τέτοια δομή ώστε να μην τείνει προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό μέσα στο σχετικό χρονικό ορίζοντα, και
3. Η εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού δεν αρκεί αφεαυτής για την αντιμετώπιση των πιθανών αστοχιών της αγοράς.

Μια σχετική αγορά πρέπει να πληροί σωρευτικά και τα τρία κριτήρια προκειμένου να υπόκεινται σε ex ante ρύθμιση.

3.6.1 Παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην εν λόγω αγορά

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εντοπίζει δύο κατηγορίες φραγμών εισόδου και ανταγωνισμού στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών:

- (α) φραγμούς διαρθρωτικού χαρακτήρα, και
- (β) φραγμούς νομικού ή ρυθμιστικού χαρακτήρα.

Ένας διαρθρωτικός φραγμός υφίσταται όταν το επίπεδο ζήτησης, η κατάσταση της τεχνολογίας και η σχετική διάρθρωση του κόστους είναι τέτοιας μορφής που δημιουργούν συνθήκες ασυμμετρίας μεταξύ των κοινοποιημένων φορέων και των νεοεισερχόμενων, οι οποίες τον εμποδίζουν ή δυσχεραίνουν την αποτελεσματική είσοδο στην αγορά. Για παράδειγμα, υψηλοί φραγμοί εισόδου μπορούν να εντοπιστούν όταν η αγορά χαρακτηρίζεται από σημαντικές οικονομίες κλίμακος, σκοπού και έντασης σε συνδυασμό με υψηλό μη ανακτήσιμο κόστος.

Οι νομικοί ή ρυθμιστικοί φραγμοί δε βασίζονται σε οικονομικές συνθήκες, αλλά προέρχονται από νομικά, διοικητικά ή άλλα θεσμικά μέτρα που έχουν άμεση επίδραση στις συνθήκες εισόδου ή/ και στη θέση των παροχών στη σχετική αγορά.

Στον προηγούμενο κύκλο εξέτασης αγοράς και ειδικότερα ως προς την υποχρέωση παροχής πρόσβασης ο ΕΕ επέβαλε, μεταξύ άλλων την υποχρέωση εκπλήρωσης αιτημάτων για παροχή χονδρικής κεντρικής πρόσβασης στο σταθερό χάλκινο δίκτυο της CYTA από άλλο παροχέα, σύμφωνα με τους πιο κάτω τύπου πρόσβασης:

A. Προϊόν Ευρυζωνικής Πρόσβασης 2 IP μέσω τεχνολογίας XDSL το οποίο περιλάμβανε την πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο ή/και Τοπικό Υπο-βρόχο του Τελικού Χρήστη και τη μεταφορά της κίνησης προς και από το Σημείο Τερματισμού Δικτύου μέχρι το σημείο που μπορεί να αποκτήσει πρόσβαση ο εναλλακτικός παροχέας. Σύμφωνα με αυτού του τύπου την πρόσβαση ο υπόχρεος παροχέας προσφέρει τη σύνδεση DSL καθώς και μια υπηρεσία backhaul, (μεταφορά δεδομένων στο κυρίως δίκτυο), και παραδίδει την κίνηση στον παροχέα υπηρεσίας σε κόμβο του δικτύου IP. Ο εναλλακτικός παροχέας υπηρεσίας λειτουργεί τον δικό του broadband remote access server (BRAS) και μπορεί έτσι να αλλάζει τις παραμέτρους. Προσφορές bitstream που εμπίπτουν στην εναλλακτική αυτή λύση μπορεί να παραδίδουν την κίνηση στον εξοπλισμό του παροχέα υπηρεσίας είτε στο χώρο που βρίσκεται ο εξοπλισμός του κόμβου IP η στα υποστατικά του εναλλακτικού παροχέα, ανάλογα με το σημείο παρουσίας του.

B. Προϊόν Ευρυζωνικής Πρόσβασης 3 IP μέσω τεχνολογίας XDSL το οποίο περιλάμβανε την πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο ή/και Τοπικό Υπο-βρόχο του Τελικού Χρήστη και τη μεταφορά της κίνησης προς και από το Σημείο Τερματισμού του Δικτύου μέχρι τον ΕΕΑΠ (BRAS). Σύμφωνα με αυτού του τύπου την πρόσβαση ο υπόχρεος παροχέας προσφέρει τη σύνδεση DSL καθώς και μια υπηρεσία backhaul και παραδίδει την κίνηση bitstream στον εναλλακτικό παροχέα στον κόμβο του δικτύου IP . Ο εξοπλισμός του εναλλακτικού παροχέα

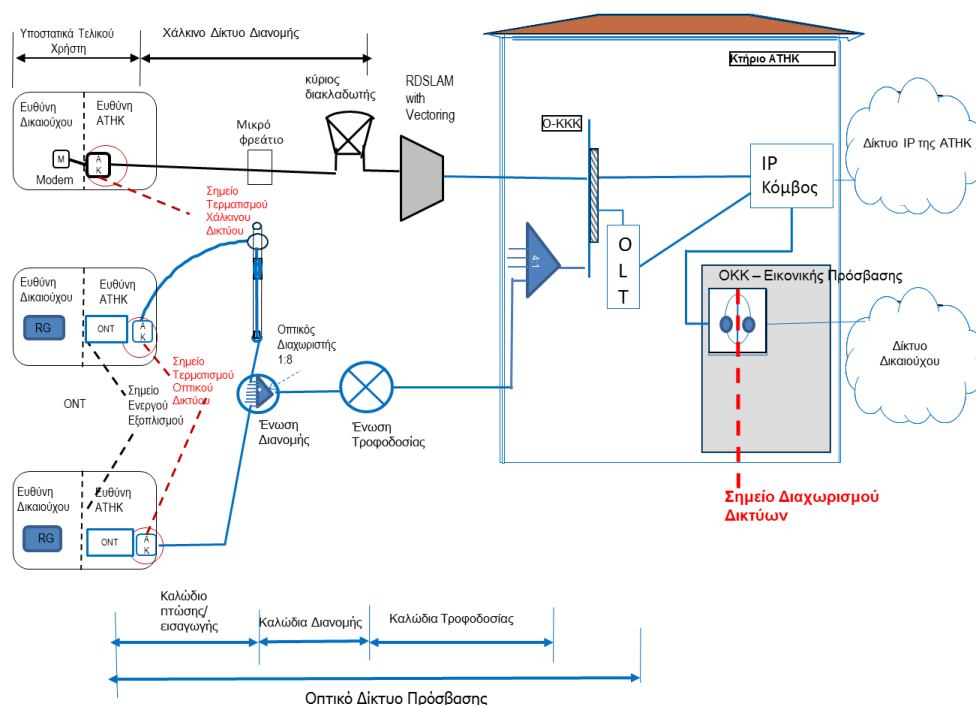
συνδέεται με τον broadband remote access server (BRAS) και παραχωρείται το ανάλογο εύρος της θύρας στον BRAS.

Σημειώνεται επίσης ότι αφαιρέθηκε η υποχρέωση για προσφορά προϊόντων:

1. πρόσβασης στο DSLAM.
2. πρόσβασης 2IP με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:
  - πρόσβαση σε τοπικό επίπεδο.
  - δυνατότητα εγγυημένου εύρους ζώνης στους συνδρομητές του παροχέα
  - ευελιξία στον έλεγχο του δικτύου, η οποία καθιστά εφικτή τη διαφοροποίηση των προϊόντων στο επίπεδο της λιανικής αφού τα προϊόντα αυτά δεν θεωρήθηκε ότι εμπίπτουν πλέον στον ορισμό της σχετικής αγοράς κεντρικής πρόσβασης.

Όπως ανέφεραν οι εναλλακτικοί παροχείς στην αγορά χονδρικής τοπικής πρόσβασης το σημείο συγκέντρωσης που παρέχεται από τον εγκατεστημένο παροχέα μέσω του δικτύου NGA είναι οικονομικά μη συμφέρον (βλ. λύση στο Σχήμα 15) με αποτέλεσμα να καταφύγουν στη χρήση προϊόντων τύπου 2 IP Plus (Σχήμα 13) μέσω εμπορικής συμφωνίας με τη CYTA η οποία παρέχει πρόσβαση σε όλα τα υποστατικά σε παγκύπρια βάση σε 3 μόνο σημεία μεταφέροντας την συντριπτική πλειοψηφία των συνδρομητών τους σε αυτή την τεχνική λύση. Αντίστοιχη τάση παρατηρήθηκε και στην μετάβαση συνδρομητών από προϊόντα bitstream της αγοράς χονδρικής κεντρικής πρόσβασης στα προϊόντα της εμπορικής συμφωνίας.

Σχήμα 15. Δίκτυο Πρόσβασης Νέας Γενιάς (NGA) της CYTA

Σημειώνεται ότι η CYTA διατηρεί Δίκτυο Πρόσβασης Νέας Γενιάς (NGA) το οποίο αποτελείται από το Δίκτυο Πρόσβασης Οπτικών Ινών και από τους ΑΠΨΣΓ (RDSLAM) Vectoring. Το Δίκτυο Πρόσβασης Οπτικών Ινών της CYTA είναι τεχνολογίας GPON (Gigabit-capable Passive Optical Network) με ταχύτητα μετάδοσης (Bit rate) 1.2 Gbit/s ανόδου και 2.4 Gbit/s καθόδου και εφαρμόζει λόγο διαχωρισμού (split ratio) 1:32.

Με την εμπορική συμφωνία Ευρυζωνικής Πρόσβασης 2 IP PLUS ο παροχέας έχει τη δυνατότητα να προσφέρει υπηρεσίες δεδομένων σε Τελικούς Χρήστες, οι οποίοι βρίσκονται σε γεωγραφικές περιοχές που καλύπτονται από τους ΠΨΣΓ/ΑΠΨΣΓ της CYTA και σε γεωγραφικές περιοχές στις οποίες έχει αναπτυχθεί το Δίκτυο Πρόσβασης Οπτικών Ινών της CYTA. Ο Δικαιούχος συνδέεται σε τρεις (3) κόμβους IP (βλ. σχήμα 13). Όσο αφορά τα χαρακτηριστικά της υπηρεσίας παρέχεται ένα Q-VLAN για όλα τα είδη υπηρεσιών χωρίς τη δυνατότητα παροχής multicast και χωρίς τη δυνατότητα διαφοροποίησης της ποιότητας μεταξύ των υπηρεσιών (φωνή, διαδίκτυο, τηλεόραση).

Σύμφωνα με την σύσταση της Επιτροπής το κριτήριο Παρουσίας υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην εν λόγω αγορά αυτό δεν ισχύει καθότι:

« WCA products can be provided by alternative operators using their own infrastructure or by relying on an upstream access product (for copper LLU, VULA or fibre-based equivalents). As regards the high barriers to entry, operators, relying on WLA products, who control the backhaul component of the network are in a position to provide WCA, thus directly constraining the incumbent services. It is also possible that the effective regulation of backhaul, for example via the market for dedicated connectivity, could support more extensive use of WLA in areas where there has been reliance on WCA..»

Όπως παρουσιάζεται στον Γράφημα 4 στην Κύπρο οι εναλλακτικοί παροχείς δεν βασίζονται πλέον στα λεγόμενα προϊόντα πρόσβασης (for copper LLU, VULA) αφού οι συνδρομητές τους έχουν μεταβεί στα προϊόντα της εμπορικής συμφωνίας η οποία είναι διαθέσιμη από το 2019 σε Παγκύπρια βάση.

Σύμφωνα δε με τις προβλέψεις που απέστειλαν για το τρόπο σύνδεσης των πελατών εντός της χρονικής περιόδου που απασχολεί την παρούσα ανάλυση διαφαίνεται πως στοχεύουν να χρησιμοποιούν τις χονδρικές υπηρεσίες οπτικής ίνας της CYTA συμπληρωματικά προς τα ιδιόκτητα δίκτυα τους οπτικής ίνας (δες Γράφημα 3).

Λαμβάνοντας υπόψη:

- i. το επεξηγηματικό της σύστασης σύμφωνα με το οποίο «on relevant product and service markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive (EU) 2018/1972 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018 establishing the European Electronic Communications Code» αναφέρει ότι «In this regard, it must be noted that commercial agreements, including agreements on wholesale access, co-investment agreements and reciprocal access agreements between operators, are likely to become more common in the near future and should be taken into account by NRAs when assessing the competitive dynamic of a particular wholesale market. If such agreements have been entered on a lasting basis, are sustainable and improve competitive dynamics, they can contribute to the conclusion that a particular wholesale market does not warrant ex ante regulation»

- ii. καθώς και το recital 170 του Κώδικα,

ο ΕΕ καταλήγει ότι η ύπαρξη και λειτουργία της υφιστάμενης εμπορικής συμφωνίας χονδρικής πρόσβασης οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η αγορά χονδρικής κεντρικής πρόσβασης δεν επιδέχεται εκ των προτέρων ρύθμιση. Σημειώνεται ότι παρόμοια λογική θα ισχύει στην αντίθετη περίπτωση, για απρόβλεπτη λύση των εμπορικών συμφωνιών σε απορρυθμισμένη αγορά.

Ως εκ τούτου, ο ΕΕ θεωρεί ότι οι υψηλοί και μη παροδικοί φραγμοί δεν παραμένουν.

3.6.2 Διάρθρωση αγοράς που δεν τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στον σχετικό χρονικό ορίζοντα.

Το δεύτερο κριτήριο που πρέπει να εξεταστεί είναι εάν η αγορά έχει τέτοια χαρακτηριστικά ώστε να τείνει προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό χωρίς ρυθμιστικές υποχρεώσεις εντός του σχετικού χρονικού ορίζοντα. Η εφαρμογή του κριτηρίου αυτού περιλαμβάνει την εξέταση της κατάστασης του ανταγωνισμού λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι ακόμη και όταν μια αγορά χαρακτηρίζεται από υψηλούς φραγμούς εισόδου, άλλοι διαθρωτικοί παράγοντες ή χαρακτηριστικά της αγοράς μπορεί να σηματοδοτούν ότι η αγορά τείνει προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Σύμφωνα με τις σχετικές συστάσεις της Επιτροπής, η δομή της αγοράς και ο βαθμός του ανταγωνισμού σε επίπεδο λιανικής πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη πριν να εξετασθεί ο βαθμός ανταγωνισμού και, τελικά, η ανάγκη και ο βαθμός ρυθμιστικής επέμβασης σε επίπεδο χονδρικής αγοράς (δηλαδή, στην προκείμενη περίπτωση, στην αγορά χονδρικής κεντρικής πρόσβασης). Με βάση αυτό εξετάζεται ακολουθώντας η δομή της λιανικής αγοράς.

Σύμφωνα με τα ποσοστά του Γραφήματος 1 η CΥΤΑ παρουσιάζει από το 2015 μέχρι το 2021 απώλεια 5% περίπου στο ποσοστό της και παρόλο που παρουσιάζει εντός του 2021 μια ανάκαμψη περίπου 1% σε σχέση με το 2019 αυτό αναμένεται να είναι προσωρινό όταν οι εναλλακτικοί αυξήσουν τα ποσοστά κάλυψης των ιδιόκτητων δικτύων τους οπτικής ίνας. Ενδεικτικό αυτής της τάσης αποτελούν τα ποσοστά της Cablenet η οποία με την αύξηση της κάλυψης του δικτύου της είτε Fiber είτε DOCSIS την οποία ξεκίνησε τα τελευταία 3 χρόνια έχει επιτύχει αύξηση του ποσοστού της από 20% σε 23%.

Όσον αφορά την χονδρική παροχή λόγω του γεγονότος ότι το DOCSIS 3.0 δεν διαθέτει τα τεχνικά χαρακτηριστικά για να μπορούν να δοθούν χονδρικές υπηρεσίες σε τρίτους πιθανόν ο ανταγωνισμός να είναι εντός του σχετικού ορίζοντα ικανοποιητικός μόνο σε αριθμό γεωγραφικών νησίδων που θα διαθέτουν 3 δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας (VHCN³⁸).

3.6.3 Ανεπάρκεια της εφαρμογής μόνο της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση των αδυναμιών της αγοράς,

³⁸ Very High Capacity Network (VHCN), ήτοι δίκτυο πολύ υψηλής χωρητικότητας (VHCN)» σημαίνει είτε δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών που αποτελείται εξ ολοκλήρου από στοιχεία οπτικών ινών τουλάχιστον μέχρι το σημείο διανομής στην τοποθεσία εξυπηρέτησης, είτε δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών που είναι ικανό να σημειώνει, υπό τις συνθήκες συνθήκες ωρών αιχμής, παρόμοιες επιδόσεις δικτύου όσον αφορά το διαθέσιμο εύρος ζώνης ανερχόμενης και κατερχόμενης ζεύξης, την ανθεκτικότητα, τις σχετικές με τα σφάλματα παραμέτρους, καθώς και τον χρόνο αναμονής και τη διακύμανσή του· οι επιδόσεις δικτύου είναι δυνατό να θεωρούνται παρόμοιες ασχέτως εάν η εμπειρία του τελικού χρήστη ποικίλλει εξαιτίας των εγγενώς διαφορετικών χαρακτηριστικών του μέσου διά του οποίου το δίκτυο συνδέεται τελικά με το σημείο τερματισμού δικτύου

Η επάρκεια της εφαρμογής μόνο της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού είναι το τρίτο κριτήριο, που πρέπει να αξιολογηθεί, δηλαδή κατά πόσο η ex post ρύθμιση είναι επαρκής για να αντιμετωπίσει τις πιθανές αποτυχίες της σχετικής αγοράς.

Σε σχετική αλληλογραφία που είχε ο ΕΕ με την Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) η ΕΠΑ σε επιστολή της αναφέρει ότι οι Περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμοι παρέχουν όλες τις αναγκαίες εξουσίες που θα της επιτρέψουν να παρέμβει ώστε να αρθεί μια ενδεχόμενη στρέβλωση στην αγορά σε περιπτώσεις παραβίασης των περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου οι οποίες ασκούνται εντός εύλογου χρόνου. Η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού αυτεπάγγελτα ή μετά από καταγγελία εξετάζει υποθέσεις για να εξακριβώσει εάν έχουν επέλθει αθέμιτες πρακτικές που βλάπτουν τον ανταγωνισμό σε μία αγορά. Όταν διεξαχθεί η έρευνα, η διάρκεια της οποίας ποικίλει ανάλογα με την πολυπλοκότητα των πιθανολογούμενων παραβάσεων που εξετάζονται, η Επιτροπή έχει την εξουσία να διατάξει τον τερματισμό της παράβασης, να επιβάλει όρους και μέτρα συμπεριφοράς και/ή διορθωτικού χαρακτήρα, καθώς επίσης και να επιβάλει διοικητικό πρόστιμο στην υπό εξέταση επιχείρηση (παροχέα υπηρεσιών).

Σύμφωνα με τα πιο πάνω και λαμβάνοντας υπόψη την δομή της εμπορικής συμφωνίας 2 IP Plus ως αυτή περιγράφεται στο παρόν έγγραφο συμπεραίνεται ότι η ΕΠΑ είναι σε θέση να χειριστεί οποιαδήποτε θέματα ανταγωνισμού προκύπτουν σε περίπτωση άρσης των ρυθμιστικών υποχρεώσεων. Για θέματα που πιθανόν να προκύψουν βραχυπρόθεσμα ο ΕΕ διαθέτει όλα τα κατάλληλα εργαλεία μέσω του περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Νόμου του 2004, Ν.112(Ι)/2004, καθώς και του περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Νόμου του 2022, Ν.24(Ι)/2022 με τα οποία μπορεί να παρέμβει για να διορθώσει πιθανές βραχυπρόθεσμες στρεβλώσεις της αγοράς.

Με βάση τα πιο πάνω ο ΕΕ πιστεύει ότι η εφαρμογή της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού είναι επαρκής για την αντιμετώπιση των αδυναμιών της εν λόγω αγοράς.

3.7 Συμπέρασμα αναφορικά με τα τρία κριτήρια

Σε ό,τι αφορά την αγορά χονδρικής παροχής κεντρικής πρόσβασης, σε σταθερή θέση, για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης, ο ΕΕ πιστεύει ότι η σχετική αγορά δεν επιδέχεται εκ των προτέρων (ex-ante) ρύθμιση, αφού δεν ικανοποιεί σωρευτικά τα τρία κριτήρια που παρουσιάζονται πιο πάνω.

ΜΕΡΟΣ 4 ΑΠΟΣΥΡΣΗ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

4.1 Εισαγωγή

Με δεδομένο τον ορισμό της σχετικής αγοράς, της γεωγραφικής τους διάστασης και την εξέταση των τριών κριτηρίων για την αγορά χονδρικής παροχής κεντρικής πρόσβασης, σε σταθερή θέση, για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης ο ΕΕ προτείνει την απόσυρση των ρυθμιστικών υποχρεώσεων που υφίστανται (βλ. παράγραφο 2.4) και οι οποίες είχαν επιβληθεί στην ΑΤΗΚ με την ΑΔΠ 92/2017.

4.2 Αξιολόγηση Επιπτώσεων Απόσυρσης Ρυθμιστικών Υποχρεώσεων

Ως έχει αναλυθεί επί του εγγράφου η αγορά λειτουργεί ομαλά χάρη στην εμπορική συμφωνία 2 IP Plus (ως προϊόν διαπραγμάτευσης μεταξύ της CYTA και των εναλλακτικών παροχέων) η οποία είναι σε ισχύ από το 3^ο τρίμηνο του 2019 και οδήγησε στην μαζική μετάβαση των συνδρομητών των εναλλακτικών παροχέων σε αυτή (βλ. γράφημα 4).

Παράλληλα η αναμενόμενη αύξηση των λιανικών μεριδίων των εναλλακτικών παροχέων η οποία αναμένεται να προκύψει μέσα από την επερχόμενη ανάπτυξη των ιδιόκτητων δικτύων τους με παράλληλη μείωση αυτών της CYTA και σε συνδυασμό με την δυνατότητα του ΕΕ να διορθώσει πιθανές βραχυπρόθεσμες στρεβλώσεις της αγοράς και την δεδηλωμένη ικανότητα της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού να παρέμβει σε περίπτωση που προκύψει θέμα εύρυθμης λειτουργίας της αγοράς οδηγούν τον ΕΕ στο συμπέρασμα ότι η απόσυρση των ρυθμιστικών υποχρεώσεων δεν θα επιφέρει οποιαδήποτε στρεβλώσεις στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς.

Σύμφωνα με το Άρθρο 67 του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, οι Ρυθμιστικές αρχές που αποσύρουν ρυθμιστικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν σαν αποτέλεσμα ανάλυσης αγοράς οφείλουν να δώσουν ικανοποιητικό χρόνο ειδοποίησης σε όλα τα επηρεαζόμενα μέρη.

Ο ΕΕ είναι της άποψης ότι η χρονική περίοδος εφαρμογής της απόσυρσης των ρυθμιστικών υποχρεώσεων θα πρέπει να είναι έξι (6) μήνες μετά την έκδοση της σχετικής απόφασης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1: Αποτελέσματα της Δημόσιας Διαβούλευσης για τον Ορισμό και την Εξέταση της αγοράς

Παράρτημα 2: Επιστολή από ΕΠΑ

Παράρτημα 3: Αλληλογραφία με Τμήμα Ηλεκτρονικών επικοινωνιών

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ
ΤΜΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚ

Παράρτημα 4: Αποτελέσματα Έρευνας Καταναλωτών
<https://ocecpr.ee.cy/el/content-menu/1-paratiritirio-agoras/2-analyseis>